

LAUSUNNOT

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus:

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus ottaa lausunnossaan kantaa lähinnä Etelä-Pohjanmaalle Isojoelle ja Pohjanmaalle Kristiinankaupunkiin hankkeesta kohdistuviin vaikutuksiin.

Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen, maankäyttöön, asutukseen ja maisemaan

YVA-prosessissa tulee arvioida tuulivoimaloiden ja sähkönsiirron vaikutuksia naapurikuntien (Kristiinankaupunki, Isojoki) ja -maakuntien (Pohjanmaa, Etelä-Pohjanmaa) maankäyttöön. Ajankohtainen kaavatilanne tulee tarkistaa kunnista. Pohjanmaan maakuntakaava 2050 luonnoksessa on osoitettu kehittämisperiaatemerkinnällä vähintään 110 kV:n voimansiirtojohton (Korpi-Matti – Arkkukallio) yhteystarvetta, joka ylittää maakuntarajaan asti ja sijoittuisi Kultakallion tuulivoimahankkeen pohjoispäähän. Mikäli vaihtoehto SVEA toteutuu, olisi hyvä selvittää ja arvioida mahdollisuutta hyödyntää tätä suunniteltua yhteyttä tiheiden johtokäytävien välttämiseksi.

Hankealueen läheisyyteen sijoittuu useita suunnitteilla olevia tuulivoimahankkeita, joten yhteisvaikutusten arviointiin on kiinnitettävä erityistä huomiota mm. asuin- ja lomarakennusten osalta.

Vaikutukset liikenteeseen

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen liikennevastuualue huomauttaa, ettei laadittavissa selvityksissä ole listattu kuljetusreitiselvitystä. Maantieverkolla ei ole kuljetettu 125 metriä pitkiä siipiä, joten niiden kuljetusedellytykset olisi syytä tutkia tarkasti. Käytännössä tämä tarkoittaisi siltojen, geometrioiden ja liittymien läpikäyntiä satamasta / satamista hankealueelle johtavilla reiteillä. 125 metrisen siiven kuljetus pyyhkäisyaloineen voi vaatia esimerkiksi liittymiin muutoksia, joita ei ole taloudellisesti järkevää toteuttaa. Kuljetus selvityksen ja liikenteellisten vaikutusten arvioinnin tekemisessä kannattaa hyödyntää Tuulivoimarakentaminen tienpitäjän näkökulmasta (ELY-keskuksen raportteja 10/2023, saatavilla Doriasta) -selvitystä. Selvityksessä on myös kattava listaus tarvittavista liikenteen luvista.

Hanketoimijan on syytä huomioida, että mikäli maantieverkkoa tai liittymiä joudutaan parantamaan tuulivoimalan kuljetusten perillepääsyä varten, tulee hanketoimijan olla hyvissä ajoin yhteydessä Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan maakuntien osalta Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueeseen. ELY-keskus huomauttaa, ettei sillä kuitenkaan ole mahdollisuutta osallistua parantamistoimenpiteiden kustannuksiin.

Hanketoimijan tulee huomioida, että tieverkon kunnosta tulee huolehtia myös tuulivoimalan rakennustöiden valmistuttua siten, että tieverkolle tehtyvä väliaikaiset toimenpiteet tulevat korjatuksi ja kuljetusten mahdollisesti aiheuttamat vauriot tiestölle korjataan viiveettä. Tämä on erityisen tärkeää liikenneturvallisuuden turvaamiseksi tieverkolla.

Sähkönsiirron osalta tulee huomioida Väyläviraston ohje Sähkö- ja telejohdot ja maantiet (Liikenneviraston ohjeita 3/2018) sekä Väyläviraston Määräys johtojen ja rakenteiden sijoittamisesta maantien tiealueelle (LIVI/44/06.04.01/2018). Sähkönsiirrossa tulisi pyrkiä hyödyntämään olemassa olevia voimalinjoja sekä johtokäytäviä. Uudet sähkönsiirtoyhteydet saattavat hankaloittaa maantieverkon kehittämistä. Huomautamme Riskulan sähköasemalle suuntautuvaan maakaapelivaihtoehtoon liittyen, että Väyläviraston investointiohjelmassa vuosille

2024-2031 on listattuna ”Vt 8 parantaminen välillä Tiukka-Metsälä, Kristiinankaupunki” -hanke, joka tulee huomioida sähkönsiirron suunnittelussa.

Luontoa, lajistoa ja Natura-alueita koskevat vaikutukset

YVA-ohjelmassa oli pääosin kattavasti tunnistettu arvioitavat luontoarvot ja avattu määrällisesti ja laadullisesti laadittavaksi suunniteltuja arviointeja. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen luonnonsuojeluyksikkö katsoo, että ohjelmaa tulisi vielä täydentää seuraavilta osin.

Sähkönsiirtoreitin luontoselvityksiä tarkennetaan maastokaudella 2024. Mikäli hankkeessa perustetaan uusia tai laajennetaan olemassa olevia johtokäytäviä, joiden alalta puusto poistetaan pysyvästi, tulisi luontokartoituksen olla kattava. Tarpeellisilta osin tulisi kartoittaa suunnitelmassa esitetyn lisäksi pesimälinnusto, metsäkanalintujen soittimet ja lepakot. Pirstoutuminen muuttaa elinympäristöä koko vaikutusalueeltaan ja tämän vaikutusta lajistoon tulee arvioida.

Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksissa 2050 on tunnistettu sähkönsiirtolinjojen alueella viheryhteystarve. Luontoarvojen säilymisen kannalta tarpeelliset ekologiset yhteydet tulee tunnistaa ja turvata.

Sähkölínjojen alueella tulee turvata myös lajiston tosiasiallinen mahdollisuus dispersaaliin sähkölinja-alueiden kautta. Sähkölínjoissa tulee huomioida yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa ja viheryhteydet tulee suunnitella yhteistyössä, jotta ne ovat katkeamattomat. Useiden voimalaitosalueiden linjastoalueet johtavat pirstoutumisen lisääntymiseen ja rinnakkaislinjoina huomattavan leveisiin johtoaukeisiin.

Muuttolinnuston seuranta on tehty 10+10 päivää, eikä suunnitelmassa esitetä lisää seuranta. Hankealue sijoittuu useiden lintulajien kevät- ja syysmuuttoreiteille sekä FINIBA-alueen välittömään läheisyyteen. Ohjelman mukaan selvityksissä on hyödynnetty Suomen Ympäristön 6/2016 ohjeistusta linnustoselvityksistä tuulivoimarakentamisessa. Ohjeistuksessa suositellaan riittäväksi selvitykseksi Etelä-Suomessa 30 + 30 päivää, sekä kirjallisuusarvioita vuosittaisen muuton vaihtelun vaikutuksista. Tällä perusteella 10+10 päivän seuranta voi pitää riittämättömänä.

Ohjelmassa ei ole avattu Natura-arvioinnin tarvetta. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus katsoo, että Natura-arviointi tai tarveharkinta tulisi laatia Haapakeitaan Natura-alueelle FI0200021 (SAC/SPA), jonka suojeluperusteisia lajeja mahdollisesti muuttaa hankealueen lävitse.

YVA-selostukseen tulee liittää mukaan yksityiskohtaiset luontokartoitukset, jotta niiden perusteella voidaan arvioida selvityksen riittävyys ja selvitysten perusteella laadittujen vaikutusarvioiden oikeellisuus.

Vaikutukset maa- ja kallioperään sekä pohjavesiin

Arviointiselostuksessa on syytä tarkastella pohjavesialueiden sijaintia hankealueen lisäksi suhteessa sähkönsiirtolinjoin. Sähkönsiirtolinja SVEB sivuaa Kallträskinkankaan (1028702) vedenhankintaa varten tärkeää pohjavesialuetta. Pohjavesialue rajoittuu likimain valtatiehen 8 ja suunniteltu maakaapelilinja sivuaa pohjavesialuetta reilun kilometrin matkalla. Selostuksessa tulee tarkastella maakaapelin rakentamisen vaikutuksia Kallträskinkankaan pohjavesialueeseen vaihtoehdossa SVEB ja tätä varten arvioida pohjaveden pinnan syvyys Kallträskinkankaalla valtatie 8 varrella. Lisäksi tulee selvittää mahdollisten talousvesikaivojen sijainnit 200 metrin etäisyydellä suunnitelluista sähkönsiirtolinjoista. Maastotietokannan lähdekohteet ja metsälain 10 §:n mukaiset pienvesikohteet tulee tuulivoimapuistoalueen lisäksi tarkastella myös sähkönsiirtoreiteiltä.

Sähkönsiirtolinjan SVEA on suunniteltu kulkevan paikallisesti arvokkaan Mansikkamäen kallioalueen yli (ETRS TM35FIN: E 222820, N 6893038, Lähde: Vaasan läänin luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet. Suomen ympäristökeskus, Luonto ja maankäyttöyksikkö, 2.5.1996).

Tuulivoimaloiden perustusten rakentamisessa ja alueen tiestön rakentamisessa tai parantamisessa joudutaan lisäämään maa-ainesten ottoa paikallisesti merkittävästi. Tarvittavia maa-ainesten ottomääriä ja ottamisen ympäristövaikutuksia tulisi selostuksessa arvioida ja vertailla ainakin yleisellä tasolla. Arvioinnissa olisi suositeltavaa tarkastella myös sitä, missä määrin maarakentamisessa voidaan hyödyntää kierrätysmateriaaleja hanketta varten irrotettavan luonnon maa- tai kiviaineksen sijasta.

Vaikutukset pintavesiin

Hankealueelta osa pintavesistä virtaa Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen alueen suuntaan ja sähkönsiirtoreitit kulkevat pääosin Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen alueella. YVA-ohjelman kuvassa 27 ei ole esitetty tuulivoimaloiden ja huoltoteiden sijaintia suhteessa valuma-alueisiin. Kartalla ei ole myöskään esitetty, mille valuma-alueille sähkönsiirtoreitit sijoittuisivat. YVA-selostuksessa tulee esittää sellainen kartta, josta käy selkeästi ilmi mille valuma-alueille tuulivoimalat, huoltotiet ja sähkönsiirtoreitit sijoittuvat. Lisäksi tulee esittää kartta/kartat hankealueelta ja voimajohtoreiteiltä sellaisessa mittakaavassa, että olemassa olevat ojituksen ja pienvedet ovat havaittavissa.

YVA-selostuksessa tulee mainita ne vesimuodostumat, jotka voimajohtolinjat ylittävät tai joita ne sivuavat. Lisäksi tulee tarkastella, onko voimajohtolinjojen rakentamisella vaikutusta vesimuodostumien ekologiseen tilaan. Myös mahdolliset vaikutukset pienvesiin tulee tarkastella.

YVA-ohjelmassa ei ole esitetty happamien sulfaattimaiden esiintymisen todennäköisyyttä voimajohtolinjojen reiteillä. YVA-selostuksessa tulee esittää kartta, jossa näky todennäköisyys happamien sulfaattimaiden esiintymiselle voimajohtoreiteillä tai kerrottava, miksi sitä ei esitetä. Sähkönsiirtoreittejä suunniteltaessa tulee huomioda mahdolliset happamat sulfaattimaat. Lisäksi sähkönsiirtoreittien osalta tulee esittää toimet mahdollisten happamien sulfaattimaiden pintavesivaikutusten minimoimiseksi.

YVA-ohjelmassa ei ole mainittu hankkeen mahdollisista kuivatustarpeista. ELY-keskus huomauttaa, että hankkeen mahdollisten ojituksen vesistövaikutukset eivät rajoitu vain rakennusaikaan, vaan vaikutukset pintavesiin jatkuvat jopa vuosikymmeniä turvemilla, turpeen vähitellen hajotessa.

Hanke tulee toteuttaa siten, ettei siitä aiheudu esteellisyyttä vesieliöstön vapaalle liikkumiselle hankealueella (mm. tierummut). Jos virtavesiä ylitetään työkoneilla, tulee ottaa huomioon eroosioriski ja pyrkiä estämään eroosio sekä uoman rakenteen muuttuminen. Pylväät tulee sijoittaa tarpeeksi kauas virtavesiuomista, jottei aiheudu eroosiota uomaan. Kaiken kaikkiaan hankesuunnittelussa tulee ottaa huomioon mahdolliset vesistövaikutukset, myös välilliset, ja pyrkiä vähentämään vesistövaikutuksia.

Hankkeen vesistövaikutusten esitetään arviointiohjelmassa rajoittuvan pääasiassa rakentamisvaiheeseen, kun maaperää muokkaavat toimenpiteet ovat ajankohtaisia. Vaikutusarviointissa on syytä tämän lisäksi kohdistaa huomio rakentamisen jälkeisiin vaikutuksiin, ja millaisia vaikutuksia vesien tilaan kehittyy pitkällä aikavälillä voimaloiden ollessa tuotannossa. Tuulivoima-alueen rakennuspaikkojen lisäksi tulee arvioida vaikutuksia ojiin ja ojien yläpuoliseen

maankäyttöön ja kuivatukseen, kun hankkeessa tarvittavat tiet rakennetaan tai parannellaan olemassa olevia, ja uusia ojia kaivetaan. Hankealueella ja sähkönsiirron vaihtoehtoisilla reiteillä saattaa esiintyä happamia sulfaattimaita, mikä on otettava huomioon, kun arvioidaan kaivuusta, kuivatuksesta ja vesien johtamisesta syntyviä vaikutuksia. Lisäksi huomiota on kiinnitettävä sähkönsiirron vaihtoehto SVEA:n mahdollisiin vaikutuksiin vesiluontoon ja tunnistettava vesilain luvun 2 §:n 11 mukaisten vesiluontotyyppien suojeluun.

YVA-ohjelman mukaan yksi tuulivoimala (nro 4) sijoittuu Iso Rydistönkeitaan turvetuotantoalueelle, jota valvoo VAR ELY. Alue on ilmeisesti edelleen tuotannossa ja sitä on kuivatettu pumppaamalla. Ilmakuvatarkastelun perusteella turvetuotantoalueelle sijoittuvan voimalan alue on ajoittain jäänyt veden alle. Hankkeen vesistö- ja ilmastovaikutuksissa tulisi huomioida alueen kuivattaminen ja veden pinnan taso tulevaisuudessa sekä alueelle jäävän turvekerroksen paksuus. Vesistökuormitukseen vaikuttaa myös se, aiotaanko turvepinnan kasvittumista edistää toimenpiteillä.

Yhteisvaikutukset

Hankealueen läheisyyteen sijoittuu useita eri tuulivoimahankkeita sekä Pohjanmaan, Etelä-Pohjanmaan että Satakunnan alueelta. Hankkeessa korostuu yhteisvaikutusten arvioinnin merkitys. Kuvan 9 kartalta ja taulukosta 1 puuttuu Lehmikeitaan tuulivoimahanke (Isojoki/Kristiinankaupunki), jonka YVA-ohjelmasta on annettu yhteysviranomaisen lausunto 26.6.2023. Lehmikeitaan tuulivoimahanke sijoittuu Lakiakankaan ja Surmankeitaan tuulivoimahankkeiden väliin.

Lähimpien hankkeiden osalta melun ja varjostuksen yhteisvaikutuksien arvioinnin tulee perustua mallinnuksiin. Maisemavaikutusten osalta näkemäanalyysissä ja havainnekuvin tulee huomioida lähimpien hankkeiden tuulivoimalat siltä osin kuin voimalapaikat ja -tyypit ovat tiedossa.

Myös lähimmät sähkönsiirtolinjat tulee huomioida yhteisvaikutusten arvioinnissa.

Etelä-Pohjanmaan liitto:

Maakuntakaava

Kultakallioiden YVA-ohjelmassa on tunnistettu hankealueen läheisyyteen sekä sähkönsiirtoreitin SVEA alueelle sijoittuvat voimassa olevat sekä valmisteilla olevat Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavojen karttamerkinnot asianmukaisesti. Sen sijaan valmisteilla olevaan Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:n sisältyvää koko maakuntaa koskevaa sähkönsiirron yleistä suunnittelumääräystä ei ole huomioitu YVA-ohjelmassa. Viranomaisten ja muiden kaavan kannalta keskeisten yhteisöjen lausuttavana olleessa maakuntakaavaehdotuksessa yleinen suunnittelumääräys oli seuraavassa muodossa:

Sähkönsiirtolinjojen toteutuksessa on huomioitava vaikutukset kulttuuriympäristön ja maiseman kannalta arvokkaisiin alueisiin sekä virkistys-, luonnonsuojelu- ja Natura 2000 -alueisiin. Sähkönsiirtolinjat tulee toteuttaa maa- ja metsätalouden, asutuksen sekä luonnon monimuotoisuuden kannalta mahdollisimman vähäisin vaikutuksin.

Lähekkäin sijoittuvien tuulivoimala- ja aurinkovoimala-alueiden liittäminen sähköverkkoon on ensisijaisesti keskitettävä samaan tai olemassa olevaan johtokäytävään ja yhteispylväisiin yhteistyössä muiden energiantuotannon hankealueiden kanssa. Sähkönsiirtoa suunniteltaessa on arvioitava myös mahdollisuus toteuttaa sähkönsiirto kokonaan tai osittain maakaapelein.

Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:n jatkovalmistelussa tarkastellaan mahdollisuuksia edelleen kehittää sähkönsiirron suunnittelumääräystä.

Etelä-Pohjanmaan liitto pyytää seuraamaan Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:n valmistelun etenemistä. Tavoitteena on saada maakuntakaava hyväksymiskäsittelyyn vuoden 2024 aikana.

Sähkönsiirto

Etelä-Pohjanmaan liitto pitää myönteisenä, että hankkeen sähkönsiirtovaihtoehtojen suunnittelussa on huomioitu vireinen Pyynevankankaan tuulivoimahanke ja että toinen sähkönsiirtovaihtoehto on suunniteltu toteutettavaksi kokonaan maakaapelilla.

Kultakallioiden suunnitelluista sähkönsiirtovaihtoehtoista toinen (SVEA) sijoittuisi lähes kokonaan Etelä-Pohjanmaan puolelle ja toteutettaisiin ilmajohtona, jonka pituus on noin 14 kilometriä (hankealueen sisäiseltä sähköasemalta) ja josta noin 6 kilometrin matkan ilmajohto kulkee Fingridin nykyisen 400 kV voimajohdon rinnalla. Näin ollen uutta johtokäytävää toteutettaisiin noin 8 kilometrin matkalta.

Etelä-Pohjanmaan liitto pyytää huomioimaan edellä kuvatun maakuntakaavaehdotukseen sisältyvän sähkönsiirtoa koskevan yleisen suunnittelumääräyksen. Etelä-Pohjanmaan liitto toivoo, 3 että myös vaihtoehdon SVEA osalta tutkittaisiin mahdollisuus maakaapelointiin joko kokonaan tai osittain.

Yhteisvaikutukset

Kultakallioiden tuulivoimahankkeen läheisyydessä sijaitsee useita suunniteltuja, rakenteilla olevia tai jo toiminnassa olevia tuulivoimaloiden alueita. Etelä-Pohjanmaan liitto pitää Kultakallioiden tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arvioinnissa erittäin olennaisena yhteisvaikutusten arviointia muiden hankkeiden kanssa. YVA-ohjelmassa yhteisvaikutusten arviointimenetelmien kuvaus on kuitenkin varsin suppea ja yleispiirteinen, minkä Etelä-Pohjanmaan liitto katsoo olevan tuulivoimahankkeiden YVA-ohjelmia laajemminkin koskettava ongelma. Etelä-Pohjanmaan liitto katsoo, että ympäristövaikutusten arvioinnissa yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa tulee arvioida perusteellisesti ja kokonaisvaltaisesti eri teemat huomioiden.

Etelä-Pohjanmaan liitto katsoo, että tällä hetkellä uusiutuvan energian hankkeiden edellyttämien sähkönsiirtoyhteyksien kokonaissuunnittelu ja yhteisvaikutusten arviointi on haasteellista ja osin puutteellista. Tämän vuoksi Etelä-Pohjanmaan liitto toivoo, että Kultakallioiden tuulivoimahankkeen YVA-selostukseen liitetään kartta, joka sisältää hankkeen läheisyyteen sijoittuvat muut tuulivoimahankkeet YVA-ohjelman sivulla 14 olevan kuvan 9 tapaan sekä näiden lisäksi kaikki lähialueen olemassa olevat voimajohdot sekä uudet suunnitellut sähkönsiirtoreitit. Kartta, joka sisältäisi sekä energiahankkeet että lähialueille sijoittuvat olemassa olevat ja suunnitellut sähkönsiirtoyhteydet, tukisi energiahankkeiden ja niiden vaatiman sähkönsiirtoinfrastruktuurin yhteisvaikutusten arviointia huomattavasti nykyistä paremmin.

Etelä-Pohjanmaan liitto tulee toivomaan vastaavaa karttaesitystä myös kaikissa tulevissa uusiutuvan energian hankealueita ja niiden YVA-menettelyjä koskevissa lausunnoissaan.

Maisemavaikutukset

Kultakallioiden tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa tuulivoima-alueiden maisemavaikutusten laajuutta taustoitetaan esittelemällä voimaloiden näkyvyyteen liittyviä etäisyysvyöhykkeitä pohjautuen Ympäristöministeriön vuosina 2006 ja 2016 julkaistuihin oppaisiin. Etelä-Pohjanmaan liitto huomauttaa, että kyseiset oppaat ovat erityisesti juuri mainittujen

etäisyysvyöhykkeiden osalta vanhentuneita, sillä oppaiden julkaisuajankohtana tuulivoimaloiden enimmäiskorkeus on ollut matalampi, kuin Kultakallioiden hankkeen voimaloiden suunniteltu enimmäiskorkeus.

Maisemavaikutusten arvioinnin osalta Etelä-Pohjanmaan liitto ei pidä riittävänä viittauksia näihin osin vanhentuneisiin oppaisiin vaan toivoo, että vaikutusten arviointimenetelmiä täsmennetään vastaamaan hankkeessa suunniteltujen myllyjen korkeuksia. Ympäristövaikutusten arvioinnissa tulee ottaa kantaa siihen, miten oppaassa esiteltyjä etäisyysvyöhykkeitä ja muita ohjeita sovelletaan niihin myllykorkeuksiin, joista hankkeessa on kyse.

Etelä-Pohjanmaan liitto pitää tärkeänä, että arvioinnissa hyödynnetään asiaan liittyviä oppaita, mutta niiden soveltaminen nykymuotoisiin tuulivoimaloihin tulee kirjoittaa selvästi auki. Maisemavaikutuksiin liittyvän näkymäalueanalyysin kuvasovitteiden katselupisteitä tulee sijoittaa myös Etelä-Pohjanmaan puolelle.

Etelä-Pohjanmaan liitolla ei ole Kultakallioiden ympäristövaikutusten arviointiohjelmaan muuta lausuttavaa.

Fingrid Oyj:

Fingrid Oyj on valtakunnallinen kantaverkkoyhtiö, joka vastaa Suomen sähköjärjestelmän toimivuudesta sähkömarkkinalain perusteella sille myönnetyn sähköverkkoluvan ehtojen mukaisesti. Yhtiön on hoidettava sähkömarkkinalain edellyttämät velvoitteet pitkäjänteisesti siten, että kantaverkko on käyttövarma ja siirtokyvyltään riittävä.

Kantaverkkoyhtiöllä on sähkömarkkinalaissa määritelty verkon kehittämis- ja liittämisvelvollisuus. Verkonhaltijan tulee pyynnöstä ja kohtuullista korvausta vastaan liittää verkkoonsa tekniset vaatimukset täyttävät sähkönkäyttöpaikat ja sähköntuotantolaitokset toiminta-alueellaan.

Kantaverkkoliityntöjen tulee täyttää tekniset vaatimukset, jotka on esitetty Fingridin yleisissä liittymisehdoissa (YLE). Liittymisehtoja noudattamalla varmistetaan järjestelmien tekninen yhteensopivuus. Niissä myös määritellään sopimuspuolten liityntää koskevat oikeudet ja velvollisuudet. Yleisten liittymisehtojen lisäksi voimalaitosten tulee täyttää Fingridin järjestelmätekniset vaatimukset (VJV). Asiakas huolehtii omaan sähköverkkoon suoraan tai välillisesti liittyvien osapuolien kanssa siitä, että myös niiden sähköverkot ja niihin liittyvät laitteistot täyttävät kantaverkkoa koskevat liittymisehdot ja järjestelmätekniset vaatimukset.

Kustakin liittynnästä sovitaan erillisellä liittymissopimuksella tapauskohtaisesti.

Meillä ei ole muutoin lausuttavaa YVA-ohjelmasta. Tässä YVA-lausunnossa ei kuitenkaan oteta kantaa sähkötekniisiin asioihin tai voimajohtojen ja tuulivoiman yhteensovittamisen tarpeisiin. Ne asiat käsitellään Fingridin ja hankkeesta vastaavan muun yhteistyön kautta.

Voimajohtoalueelle tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää Fingridistä erillinen risteämälausunto. Pyydämme toimittamaan lausuntopyynnön ensisijaisesti verkkosivun kautta www.fingrid.fi/kantaverkko/maankaytto-jaymparisto/luvat-ja-lausunnot tai tarvittaessa sähköpostilla risteamalausunnot@fingrid.fi.

Muiden kuin Fingrid Oyj:n omistamien voimajohtojen osalta teidän tulee pyytää erillinen lausunto voimajohtojen omistajilta.

Isojoen kunnanhallitus:

Isojoen kunta esittää lausuntonaan, että sähkönsiirrossa käytetään maakaapelointia, koska sillä on vähäisemmät haittavaikutukset maisemaan ja se ei vaadi yhtä suurta johtokäytävää ja puusto raivausta kuten ilmajohto.

Vaihtoehtoisten sähkönsiirtoreittien pituus ei merkittävästi poikkea toisistaan (9,5km/14km) niin maakaapelointi on paras vaihtoehto sähkönsiirto verkon rakentamisessa.

Isojoen kunta lausuu, että sähkönsiirtoyhteys tulisi rakentaa suunnitelmassa esitetylle Riskulan sähköasemalle. Mikäli maakaapelointia ei tehdä, tulee toimijoiden, joilla on tarve sähkönsiirtoyhteyksien rakentamiseen Arkkukalliolle, rakentaa yhteiskäyttöpylväitä tai korottaa jännitettä, ettei uusia voimajohto käytäviä enää rakenneta. Tällä tavoin on mahdollisuus minimoida suunniteltujen voimajohtojen aiheuttamia välittömiä ja välillisiä vaikutuksia ympäristöön.

Maankäytön tehostamista ja yhteistyötä eri toimijoiden kesken tulee voimansiirtohankkeissa tehdä huomattavasti aikaisempaa käytäntöä enemmän, koska tätä kautta saadaan merkittäviä säästöjä kaikkien näkökulmasta katsottuna. Johtojen ja johtokäytävien määrä on tällä hetkellä merkittävässä kasvussa Arkkukallion aseman ympäristössä, jolla on merkittäviä vaikutuksia alueen ympäristöön.

Hankkeessa tulee huomioida etenkin melun ja välkkeen yhteisvaikutukset asutukseen, sillä alueella on useita tuulivoimahankkeita. On arvioitava tarkasti, ylittyvätkö ohjearvot melun ja välkkeen yhteisvaikutusten kautta.

Luonnonvarakeskus:

Lausunnossaan Luke keskittyy Metsästyslaissa (28.6.1993/615) 5 § (13.7.2018/555) lueteltuihin riistalajeihin.

Hankkeessa suunnitellaan tehtävän metsäkanalintujen soidinpaikkaselvitykset, pesimälinnustospelvitys, muuttolinnustospelvitys ja törmäysmallinnus, lintujen pesimäaikainen lentoseuranta sekä suurpeto- ja riistaeläinselvitys. Maastospelvitykset on tehty 2023 aikana ja niiden tulokset tullaan käsittelemään YVA-selostuksessa.

Linnustokartoitusten osalta Luke huomauttaa myös, että kanalinnuilla on voimakkaat vuosien väliset vaihtelut kannansuuruudessa, joten laskentojen toteuttaminen vain yhtenä vuonna saattaa antaa väärän kuvan alueen merkityksestä lisääntymisympäristönä. Yhden vuoden aineisto on altis satunnaisvaihtelulle. Tällöin tulosten tulkinnassa ja johtopäätöksissä on syytä olla varovainen. Luontoselvityksissä ei tulisi jättää kartoittamatta tavanomaisia metsäkohteita, jotta kokonaiskuva alueen linnustosta, kuten metsäkanalinnuista, ei jäisi erityiskohteiden varaan. Hankealueelta saattaa jäädä tällöin laajoja alueita kartoittamatta.

Kanalintujen osalta on hyvä huomioida, että pienetkin soitimet voivat olla merkittäviä paikalliselle poikastuotannolle. Lisäksi koppeloiden pesimädispersaali soidinten ympärillä määrittää paikallisesti alueen metsokannan, ei pelkästään soivien koiraiden määrä yhdellä soidinalueella. Soidinselvitysten tulokset ovat tärkeitä ja ne tulee ottaa huomioon voimaloiden sijoittelussa.

Hankealue sijoittuu useiden lintulajien muuttoreiteille. Alue sijoittuu osin Peurainnevan FINIBA-alueelle. Sähkönsiirtoreiteistä Arkkukallion sähköasemalla suuntautuva reitti sijoittuu lähimmillään n. 220 m etäisyydelle Peurainnevasta.

Hankealue sijoittuu Isojoen susireviirille ja alueelta on havaintoja kaikista neljästä suurpedosta. Lajistoa on tarkkailtu lumijälkilaskennoilla 2023 aikana. Luke huomauttaa, että alueen merkitystä suurpetojen ja suden lisääntymis- ja levähdysalueina, ei voida näiden selvitysten avulla määrittää.

Lähimmät Natura-alueet sijoittuvat 2,3 km päähän (Kukilankeidas) ja 5,9 km päähän (Haapakeidas) ja 6,5 km päähän (Mankaneva). Natura2000 alueiden läheisyyteen sijoittuvassa tuulivoimarakentamisessa on kiinnitettävä erityistä huomiota sellaisiin herkkiin lajeihin, joiden tilankäyttö on laajaa ja/tai joiden laadukkaista elinympäristöistä on Suomessa puute. Myös mahdollinen läheisiin Natura-alueisiin kohdistuva meluhäiriö tulee huomioida selostusvaiheessa.

Hankealueen läheisyydessä (30 km säteellä) on 25 eri vaiheissa olevia tuulivoimahankkeita (kts. YVA-ohjelman s. 14, Kuva 9. Kultakallioiden hankealueen läheisyyteen sijoittuvat muut tuulipuistohankkeet). YVA-selostuksessa tulee kiinnittää huomiota ympärillä sijaitsevien tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutuksiin.

Luke huomauttaa myös, että osalla lajeista mahdollinen vaikutusalue (yhteisvaikutukset) saattaa olla hyvin laaja. Tilanne on tällainen, kun samoille reviireille ja lajin esiintymisalueille (esim. suurpedot) suunnitellaan useita tuulivoimahankkeita. Selostuksessa tulee keskittyä myös pitkän aikavälin vaikutuksiin. Tutkimustietoa teollisesta rakentamisesta on olemassa ja koska tuulivoimaa rakennetaan pitkällä tähtäimellä, vuosikymmeniksi, tulee vaikutukset huomioida myös pitkällä tähtäimellä.

Tuulivoiman vaikutuksia metsästykseseen on syytä myös arvioida huolellisesti. Metsästystä tuulivoima-alueilla saattaa rajoittaa mm. riski vahingoittaa toisen omaisuutta (tuulivoimaloiden lavat) ja siihen liittyvät korvausvelvollisuudet. Ruotsissa ja Norjassa tehtyjen alustavien kyselytutkimusten ja saalistilastojen perusteella tuulivoimalla saattaa olla negatiivisia vaikutuksia metsästykseseen ja ammuttujen hirvien määrään tuulivoima-alueilla (Zimmermann ym. 2023).

Lausunnon tiivistelmä

Luke huomauttaa, että kanalintujen esiintymisen selvittämiseksi suunnittelualueella olisi hyvä tehdä soidinpaikkaselvitykset useampana peräkkäisenä vuotena. Tällöin soidinpaikkaselvitys antaisi paremman kuvan alueen merkityksestä kanalinnuille, kuin yksittäisenä keväänä tehty selvitys. Hankealue sijoittuu Isojoen susireviirille. Samalle susireviirille sijoittuu myös muita tuulivoimahankkeita. Alueella voi sijaintinsa puolesta esiintyä kaikkia neljää suurpetoa. Luke huomauttaa myös, että osalla lajeista mahdollinen vaikutusalue (yhteisvaikutukset) saattaa olla hyvin laaja. Tilanne on tällainen, kun samoille reviireille ja lajin esiintymisalueille (esim. suurpedot) suunnitellaan useita tuulivoimahankkeita.

Merikarvian riistanhoitoyhdistys:

Lausunnossa keskitymme tarkastelemaan hanketta riistan elinympäristöjen, metsästyksen harjoittamisen ja riistatalouden näkökulmasta.

1) Kultakallioiden tuulivoimahanke sijoittuu Iso-Rydistönkeitaan turvetuotantoalueelle ja sen lähiympäristöön. Tämän hetken suunnitelmissa yksi voimala sijoitettaisiin turvetuotantoalueelle ja loput metsämaalle. Turvetuotantoalueen laajuus kuitenkin mahdollistaisi useamman kuin yhden voimalan sijoittamisen jo valmiiksi rakennettuun ympäristöön, jonka luontoarvot on hyvin pitkälti menetetty. Yva-ohjelmassa tuleekin arvioida, mitä negatiivisia ja positiivisia vaikutuksia voimalan sijoittamisella metsämaalle on verrattuna sen sijoittamiseen rakennetulle turvetuotantoalueelle.

Voimaloita ei ihan lähivuosina tulla joka tapauksessa rakentamaan ja hyödyntämällä alueella valmiina olevaa tiestöä, ei itse turpeennostoalueesta jäisi kovin paljoa voimaloiden ja voimaloiden vaatimien huoltoteiden alle. Metsäluonnon ja riistan elinympäristöjen säilyttämiseksi voimala-alueen rakentamisessa tulisi mahdollisimman paljon hyödyntää olemassa olevaa metsäautotieverkostoa ja muuta valmiiksi rakennettua ympäristöä. Siksi voimalat tulisi lähtökohtaisesti sijoittaa turvetuotantoalueelle ja olemassa olevien metsäautoteiden varteen. Nyt osa voimalaoista tulisi selkeästi keskelle metsää, jonne voimalan perustusten lisäksi joudutaan rakentamaan myös huoltotietä.

2) Voimala nro 8 sijaitsee tällä hetkellä toiminnassa olevan metsonsoitimen vaikutusalueella. Yva:ssa tuleekin arvioida vielä tarkemmin metsäkanalintujen soidinpaikkaselvityksessä soitimen laajuus ja huomioida, että se ei joka vuosi sijaitse täsmälleen samassa kohtaa. Yva-ohjelmassa on tällä hetkellä vaihtoehtona, että tätä voimalaa ei rakenneta ja tämä vaihtoehto tulisikin herkästi ottaa käyttöön, jos metsonsoitimen tarkkaan laajuutta ei saada selvitettyä tai voimalalle osoitettua toista vaihtoehtoista paikkaa. Teerensoidin sijaitsee tällä hetkellä Iso-Rydistönkeitaan turvetuotantoalueella kahdessa eri kohtaa. Tämäkin tulee ottaa huomioon, vaikkakin avoimen alueen laajuus mahdollistaa soitimen siirron turvetuotantoalueen eri paikkaan voimaloiden sijainnista riippuen.

3) Voimala-alue sijaitsee susireviirillä, joka on ollut alueella jo 5 vuotta. Yva-ohjelmassa tulisi tarkastella jälkihavaintoja pidemmältä ajalta kuin vain yhden talven aikana tehdyistä muutamista jälkilaskennoista. Pidemmän aikavälin havainnoista huomataan, että hankealueen turvetuotantoalue kuuluu susien vakituiseen kulkureittiin. Pidemmän aikavälin jälkihavainnot ovat saatavissa Luonnonvarakeskukselta Tassujärjestelmästä.

4) Kultakallioiden hankealue sijaitsee suhteellisen lähellä Lauhavuoren kansallispuistoa, jossa sijaitsee metsäpeurojen palautusistutustarha. Sieltä vapautetuista metsäpeuroista todistetusti jo ainakin yksi on liikkunut myös hankealueella. Vaadin pantanumerolla 105 on käyttänyt aluetta ja sen lähiympäristöjä ja yva-ohjelmassa tuleekin selvittää miten tuulivoimala-alue vaikuttaa toivottuun metsäpeuran leviämiseen ja vakiintumiseen alueelle.

5) Metsästys alueella on turvattava kaava-alueella jatkossakin ja voimaloiden sijoittelussa tulisi huomioida myös järkevän ja turvallisen metsästyksen mahdollisuudet. Voimala nro 6 sijaitsee paikallisen metsästysseuran ja muiden luonnosliikkujiin käytössä olevan taukolaavun välittömässä läheisyydessä. Voimalapaikan sijoittelussa tulee huomioida, että laavua voidaan jatkossakin käyttää kaikilla keleillä turvallisesti ja tämä tulee osoittaa yva-ohjelmassa.

Metsähallitus:

Hankealueelle ei sijoitu Metsähallituksen hallinnassa olevia alueita. Lähimmät Metsähallituksen hallinnassa olevat alueet ovat Kukilankeitaan soidensuojeluohjelmaalue ja Haapakeitaan suojelualueeseen kuuluva Isokeidas, jotka sijoittuvat noin 1,8 ja 3,5 km päähän suunnitellusta tuulivoima-alueesta. Lisäksi Metsähallitus hallinnoi suojeluun varattua kiinteistöä 484-404-2-56 Honkajärven eteläpuolella. Etäisyyttä hankealueelle kertyy tätäkin kiinteistöltä yli 1,5 km. Metsähallitus lausuu hankkeesta erityisesti hankkeen luontovaikutusten arvioinnin sekä valtion luonnonsuojelualueisiin kohdistuvien vaikutusten osalta.

Metsähallitus toteaa, että YVA-ohjelma vaikuttaa luontovaikutusten arvioinnin osalta kattavalta ja hankkeessa tehtävät luontoselvitykset pääosin riittävilä. Selvityksissä on esitetty tehtäväksi

erikseen myös päiväpetolintuseurantaa, minkä Metsähallitus näkee tarpeellisena hankealueen ympäristöön sijoittuvien sääksen pesäpaikkojen vuoksi.

Hankealueen läheisyyteen suunnitellaan samanaikaisesti Pyynevankankaan tuulivoimapuistoa valtatie 8 länsipuolelle. Pyynevankankaan YVA-ohjelma on lausunnoilla samanaikaisesti Kultakallioiden hankkeen kanssa ja hankkeissa tarkastellaan samoja sähkönsiirtovaihtoehtoja. Metsähallitus katsoo, että YVA-selostuksessa tulee tarkastella em. hankkeiden yhteisvaikutuksia sekä sitä, miten toisen hankkeen toteuttaminen vaikuttaa mahdollisesti toiseen sekä hankkeiden sähkönsiirtovaihtoehtoihin.

Kultakallioiden hankealueen pohjoispuolelle Kristiinankaupungin eteläosiin on jo aikaisemmin toteutettu useita tuulivoimapuistoja. Uusia hankkeita on näiden lisäksi myös suunnitteilla sekä Kristiinankaupungin että Merikarvian puolella. YVA-selostukseen tulee erityisesti linnustovaikutusten osalta sisällyttää riittävä arviointi hankkeiden yhteisvaikutuksista erityisesti päiväpetolintuihin sekä lintumuuttoon.

MTK-Merikarvia ry:

MTK katsoo, että pääsääntöisesti hankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelma ja sen selostus on laadittu hyvällä ammattitaidolla ja käsittelee hankkeen ympäristövaikutuksia pääsääntöisesti riittävällä laajuudella. Vaikutukset luontoon arvioidaan hyvin seikkaperäisesti, mutta vaikutukset kiinteistöjen- metsä- ja maatalousalueiden arvonmuutoksiin on jätetty lähes arvioimatta. Edes siirtolinjan alle jäävän metsäalueen pinta-alaa eli metsäkadon määrää ei ole arvioitu. Elinkeinovaikutuksilla on kuitenkin välillisesti merkitystä myös asumiseen, elämiseen ja sosiaaliseen hyvinvointiin niin tuulipuiston kuin sähkönsiirtolinjan varrellakin, jotka voitaneen arvioida sen vuoksi ympäristöllisiksi vaikutuksiksi ja kuuluvan huomioitaviksi.

Mutta erityisesti tulee huomata, että laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä 2§ 1c-kohdan mukaan edellyttää, että vaikutukset aineelliseen omaisuuteen pitää arvioida. Mielestämme nyt näin ei ole tehty, ainakaan riittävässä laajuudessa.

Lain edellyttämät vaikutukset aineelliseen omaisuuteen tuleekin selvittää erityisesti sähkönsiirron vaihtoehtolinjausten osalta, koska siirtolinjan osalta toiminta ei perustu yleensä sopimukseen, vaan lopulta käyttöoikeuden lunastamiseen. Toki tuulipuistonkin alueella lienee tarvetta selvittää vaikutukset aineelliseen omaisuuteen, koska sielläkään ei välttämättä eikä yleensä ole 100% sopimuskattavuutta maanomistajien osalta. Vaikutukset omaisuuteen pitää arvioida tuulipuiston lähialueen loma- ja asuinkiinteistöihin sekä sellaisiin kaava-alueen maahan, joka ei saa vuokratuloja.

Ympäristövaikutusten kannalta on pyrittävä siihen, että sähkönsiirtolinja kulkisi mahdollisimman pitkän matkan suunnitteilla olevassa johtokäytävässä (Korpimatin 110kV -johtokatu) ja mahdollinen uusi 110 kV:n käyttäisi samoja pylväitä (yhteiskäyttö). Kaikkia uusia johtokatuja, kiertoja ja mutkia on syytä välttää. Kierrot vain aiheuttavat lisääntyvää metsäkatoa, uusia haitallisia vaikutuksia ja vaikutusalueet olisivat selvästi olemassa olevaa johtokäytävää laajempia. Jos siirtolinja kulkee tiestön läheisyydessä pitää huomioida vaikutukset puutavarakuljetuksille koska linjan läheisyydessä ei voi varastoida ja kuormata puutavaraa. Pitää rakentaa kuormauspistotiet.

Oman haasteensa tässäkin tuulivoimahankkeessa aiheuttaa se, että kaikki siirtolinjojen vaihtoehdot kulkisivat eri kuntien ja maakunnan alueella kuin on varsinainen tuulipuisto. Myös tämä

seikka korostaa vaikutusten selvittämisen välttämättömyyttä aineelliseen omaisuuteen, koska vaikutukset eri kunnissa ovat erilaisia ja saattavat olla jopa päinvastaisia.

Metsätalouden näkökulmasta tulee valita tarkastelluista siirtolinjavaihtoehdoista sellainen, joka kohdistuu metsätaloudellisesti vähempiarvoisille maille ja on mahdollisimman lyhyt. Jos ja kun sähkönsiirtolinja rakennetaan yhteiskunnan välttämättömiä tarpeita varten, ja sen vuoksi markkinaehtoiseen hankkeeseen voidaan soveltaa käyttöoikeuden lunastusta, niin olisi oikeudenmukaista sijoittaa sähkön siirtolinja mahdollisuuksien mukaan yksityismaiden sijaan valtionmaalle.

Pohjanmaan liitto:

Pohjanmaan alueella on voimassa Pohjanmaan maakuntakaava 2040. Kaava tuli voimaan 11.9.2020. Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 valmistelu on parhaillaan käynnissä, ja kaavaluonnos oli nähtävillä keväällä 2023. Energiahuolto ja kiviaineshuolto ovat teemoja, joita ensisijaisesti päivitetään. Tavoitteena on, että maakuntavaltuusto hyväksyy maakuntakaavan vuoden 2024 lopussa. YVA-ohjelmassa on kuvattu hankealueen sijainti suhteessa Pohjanmaan maakuntakaavaan 2040 sekä Pohjanmaan maakuntakaavaluonnokseen 2050.

Satakunnan voimassa olevassa maakuntakaavassa aluetta ei ole osoitettu seudullisesti merkittäväksi tuulivoimatuotantoalueeksi. Maakuntakaavan mukaan seudullisesti merkittäviksi alueiksi luokitellaan 8-10 tuulivoimalayksikön alueet. Pohjanmaan liitto toteaa, että vaikka seudullinen raja ei ylity, lähellä olevat pienemmätkin tuulivoimahankkeet voivat yhdessä muodostaa seudullisesti merkittävän kokonaisuuden yhteisvaikutusten kautta. Satakunnan maakuntakaavaa ollaan parhaillaan päivittämässä ja hankkeen jatkovalmistelussa on siten tärkeä seurata vireillä olevan maakuntakaavan edistymistä ja kaavaratkaisua.

Pohjanmaan maakuntakaavassa on osoitettu ekologinen yhteystarve (Storsjöträsket-Stormossen-maakuntaraja). Tämä tunnistettu käytävä tulee huomioida ylimaakunnallisena kokonaisuutena ja tarkemmissa suunnitelmissa tulisi selkeästi kuvata, miten ekologinen yhteystarve tulisi tarkentua ja toteuttaa. Kultakallioiden alueen läheisyyteen sijoittuvat useita muitakin tuulivoimahankkeita sekä Satakunnan että Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan alueella. Pohjanmaan liitto katsoo, että arvioinnissa on erityisesti kiinnitettävä huomiota tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutuksiin ja linnustovaikutuksiin. YVA:n arviointiohjelman mukaan YVA-menettelyssä arvioidaan sekä tuulivoimapuiston että siihen liittyvän sähkönsiirron vaikutuksia, mitä Pohjanmaan liitto pitää hyvänä asiana. Pohjanmaan liitolla ei ole muuta lausuttavaa Kultakallioiden tuulivoimapuiston ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta.

Porin Lintutieteellinen Yhdistys PLY ry:

Kultakallion ja Pyynevan kankaan hankealueille esitetty YVA-ohjelma antaa liian suppean kuvan alueen linnustosta. Sieltä on tallennettuna huomattava määrä lintuhavaintoja, mutta niiden käyttö sellaisenaan ympäristövaikutusten arviointiin on kokonaisuutena ongelmallista. Näin ensinnäkin siksi, että lintuhavaintoja syntyy vain siellä, missä harrastajia liikkuu. Kirjattu havainto tarkoittaa myös vain havainnoitsijan paikkaa, ei välttämättä sitä, missä lintu havaintohetkellä on. Satakunnassa on laajoja alueita, joista tiedetään, että siellä on lintuja eri vuodenaikoina, mutta em. asioiden takia havaintoja ei synny. Tältä pohjalta luontoarvojen määrittely on sattumanvaraista, mutta tietenkin uhanalaisuusluokituksen omaavat lajit edellyttävät toimia jo varovaisuusperiaatteen perusteella. Arviointiohjelma on tältä osin liian ylimalkainen.

Kirjaamme tähän joitain havaintoja osoittamaan, että alueella on linnustollisia arvoja, mutta lisätietoa tarvitaan. Meneillään on Suomen neljäs lintuatlas ja sen aikana selvitetään lintulajien pesimäaikainen levinneisyys ja pesimäalueet Suomessa sekä tutkitaan lajien levinneisyyksien muutoksia. Satakunnassa yhdistyksen toimialueella on hanke käynnissä ja sitä pyritään ulottamaan erityisesti alueille, joista on vähiten havaintoja, kuten tämäkin tuulivoimahanke osoittaa.

- Kuivaskangas-Timmerheidin-Riispyyn Nen kummallakin puolella pesii tai on vuosittain kalasääskien reviirit (3-4 paria) seuraavilla nevoilla; Rösmosa, Siltaneva, Kakkurinneva ja Mankanevan N-päädyn osalla olevilla sääksien tekopesillä. Kesällä 2023 näissä paikoissa kolmella pesällä oli poikaspesät, ja yhdellä nevalla asuttu reviiri.
- Siltanevalla on havaittu keväällä 2023 riekon reviiri, jolta saatiin sitä hallussa pitävä koiraslintu rengastettua.
- Kakkurinnevalla havaittiin keväällä kaksi riekkoreviiriä, joilta koiras riekot vastasivat ääniatrappiin.
- Kakkurinnevan W-puolelta kuultiin keväällä 2023 lehtopöllön soidinta. Samoin Rösmossan vieressä olevalta Väsynevalta on kuultu keväällä 2023 lehtopöllön soidinta.
- Seuraavilta paikoilta on keväällä 2023 kuultu viirupöllön soidinta: Lammarkinkangas - Siponnevankankaan välistä, Riispyyn Palometsästä, Kakkurinnevan ja Mankanevan välistä, Annalammi (Hellunkeitaan länsipuolella)
- Rösmossassa pesii viimeiset kolmena peräkkäisenä vuonna laulujoutsen pari.
- Rösmosa, Siltaneva ja Kakkurinnevoilla on jokaisella oma kurkiparinsa.
- Siipyyn ja Merikarvian keskustan välillä rannikon merialueella on kaksi merikotkaparin reviiriä.
- Rösmosan linnustoon kuuluu lisäksi liro, töyhtöhyppä, taivaanvuohi, teeri, pensastasku ja palokärki. Siltanevan linnustoon kuuluu lisäksi pensastasku, niittykirvinen, metsäkirvinen ja varpushaukka (metsänreunassa lentopoikue v.2022).
- Kakkurinnevan linnustoon kuuluu lisäksi töyhtöhyppä, isolepinkäinen, metsäkirvinen, pensastasku, kanahaukka (metsäreunassa lentopoikue v.2022) ja sirittäjä. Mankanevan linnustoon kuuluu lisäksi pyy, varpushaukka (metsänreunassa lentopoikue v.2023), pensastasku, niitty- ja metsäkirvinen ja kiuru. Yhdistys on valmis olemaan mukana havaintojen keräämisessä erikseen tehtävän kattavan suunnitelman mukaan, mihin Atlas-hanke antaa perusteet.

Satakunnan Museo:

Satakunnan Museo ottaa lausunnossaan kantaa suunnitellun arvioinnin ja selvitysten riittävyyteen kulttuuriympäristö- ja maisemavaikutusten osalta Satakunnassa. Pohjanmaan museo sekä Seinäjoen museot arvioinevat YVA-ohjelmaa omien toimialueidensa osalta.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Satakunnan Museo näkee, että hankkeen vaikutusalueella olevat kulttuuriympäristöt, arvokkaat yksittäiset kohteet sekä arvokkaat maisema-alueet on huomioitu selostuksessa kattavasti. Suunnittelualue ei sijoitu mihinkään valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittävään kulttuuriympäristöön tai maisema-alueelle. Museo pitää YVA-ohjelmassa esitettyä vaikutusten arviointia maisemaan sekä kulttuuriympäristöön lähtökohtaisesti oikeanlaisina ja riittävinä. Hankkeen vaikutusten arvioinnin kannalta tärkeän havainnemateriaalin kattavuuteen ja laatuun tulee kiinnittää huomiota suhteessa vaikutusalueella sijaitseviin kulttuuriympäristöihin ja maisema-

alueisiin sekä asutukseen nähden. Tämä koskee sekä voimaloita että sähkönsiirtoa. Kaavailtujen voimaloiden suuren koon vuoksi on kiinnitettävä huomiota myös kaukonäkyymiin sekä yhteisvaikutuksiin muiden hankkeiden kanssa.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Merikarvian pohjoisosan maisemassa vaihtelevat alavat suoalueet ja metsäiset kalliopohjaiset mäet. Monilta ympäristöstään kohoavilta kallioilta tunnetaan kiinteitä muinaisjäännöksiä, pronssikautisia hautaröykkiöitä. YVA-ohjelmassa on kuvailtu sanallisesti sekä esitetty kartalla hankealueen sekä sähkönsiirtolinjojen tunnetut muinaisjäännökset. Ohjelman mukaan hankealueilla on jo toteutettu arkeologinen inventointi. Inventoinnin tuloksia ei vielä ole esitetty eikä inventointiraporttia ole toimitettu Satakunnan Museoon. Inventoinnin tulokset tullaan käsittelemään YVA-selostuksessa. Selostuksessa tulee lisäksi arvioida hankkeen rakentamisen sekä toiminnan aikaiset vaikutukset muinaisjäännöksiin.

Satakunnan Museo huomauttaa, että Suomen arkeologisten kenttätöiden laatuvaatimusten (Museovirasto 2020) mukaan jo inventoinnin valmisteluvaiheessa on suositeltavaa olla yhteydessä alueelliseen vastuumuseoon. Inventointiraportti tulee toimittaa heti sen valmistuttua vastuumuseoon, joka arvioi selvitysten riittävyyden ja esittää mahdolliset täydennystarpeet.

Satakuntaliitto:

Satakunnan pohjoisosiin sijoittuva Kultakallioiden hankealue sijoittuu kolmen maakunnan rajavyöhykkeelle (Satakunta, Pohjanmaa ja Etelä-Pohjanmaa). YVA-menettelyssä tarkastellaan kahta vaihtoehtoa, joissa on mainittu vaihtoehtoisia tarkasteltavien tuulivoimaloiden määrä. Vaihtoehtoisissa ei ole mainittu miten sähkönsiirtoa koskevat vaikutukset arvioidaan osana YVA-prosessia. Toisaalta YVA-ohjelman sivulla 8 (Kuva 3) todetaan, että tuulivoimapuiston liittämiseksi kantaverkkoon tarkastellaan kahta eri vaihtoehtoa. Arviointiohjelman vaihtoehtojen kuvausta tulee selkeyden vuoksi täydentää näiltä osin.

YVA-ohjelmasta puuttuu kuvaus olemassa olevasta sähkönsiirtoverkostosta ja sähköasemista hankkeen vaikutusalueella. Myöskään muihin tuulivoimahankkeisiin liittyviä sähkönsiirtoverkoston linjauksia ja mahdollisia olemassa olevan sähkönsiirtoverkoston laajentamishankkeita ei ole esitetty. Arviointiohjelmaa tulee täydentää näiltä osin.

Kaavoitustilanteesta

Vireillä olevaa Kultakallioiden hankealuetta ei ole osoitettu Satakunnan maakuntakaavoissa tuulivoimaloiden tuotantoalueena. Satakunnan vaihemaakuntakaavan 1 tavoitteena on osoittaa maakunnallisesti merkittävät tuulivoimatuotannon alueet manneralueella. Maakunnallisesti merkittäviksi tuulivoimatuotannon alueiksi on luokiteltu yli 8–10 tuulivoimalan alueet, joilla on valtakunnallista, ylimaakunnallista, maakunnallista, seudullista tai ylikunnallista merkitystä. Satakunnan vaihemaakuntakaavan 1 tavoitteena on, että Satakunnan tuulivoimatuotanto kohdistuu erityisesti vaihemaakuntakaavassa vahvistetuille alueille.

Maakuntakaavan mukaisuutta arvioitaessa tulee ottaa huomioon hankkeen koon ja tuulivoimaloiden korkeuden ohella alueen herkkyyden ja vaikutukset sekä yhteisvaikutukset muiden samalla vyöhykkeellä olevien tuulivoimahankkeiden kanssa. Hankkeen merkittäviä vaikutuksia suhteessa Satakunnan maakuntakaavoihin tulee arvioida koko hankkeen vaikutusalueella.

Satakunnan maakuntakaavayhdistelmää kuvaava karttaote ja Satakunnan maakuntakaavoja koskeva merkintöjen kuvaus on YVA-ohjelmassa rajattu liian suppeaksi. Hankeen ympäristövaikutuksia tulee arvioida myös mm. Satakunnan maakuntakaavassa osoitettuun melutasoltaan hiljaiseen alueeseen (hil), luontomatkailun kehittämisvyöhykkeeseen (mv3, Pohjois-Satakunnan suo- ja metsäalue) ja luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alueeseen (luo 1) sekä luonnonsuojelu- ja Natura 2000 -varauksiin.

Satakunnan maakuntakaavan koko maakuntakaava-aluetta koskevaa vesistöihin liittyvää suunnittelumääräystä ei ole mainittu lausunnolla olevassa YVA-ohjelmassa (luku 4.2.1). Arviointiohjelmaa tulee täydentää tältä osin ja ko. suunnittelumääräys tulee ottaa huomioon hankkeen suunnittelussa.

Satakuntaliitto on käynnistänyt Satakunnan maakuntakaavan 2050 laatimisen vuonna 2021. Kaavaa varten on laadittu uusia selvityksiä (mm. tuulivoimaselvitys), jotka on mainittu YVA-ohjelmassa. YVA-prosessin kohteena olevaa tuulivoimaloiden alue on osittain tunnistettu maakunnallisesti potentiaalisena tuulivoimaloiden alueena Satakunnan tuulivoimaselvityksessä 2022. Selvitykseen sisältyy myös yleispiirteinen aluekohtainen vaikutusten arviointiosio, jossa on arvioitu yleispiirteisesti tuulivoimaselvityksessä määritellyn alueen mahdollisia vaikutuksia ja joihin tulee kiinnittää erityistä huomiota Satakunnan maakuntakaavan 2050 suunnittelussa.

Ympäristövaikutusten arvioinnissa tulee ottaa huomioon myös Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavoissa olevat varaukset.

Linnustoon liittyvistä vaikutuksista

Satakunnan vaihemaakuntakaavan 1 yleisissä suunnittelumääräyksissä on linnustoon liittyen edellytetty mm., että tuulivoimatuotannon alueita tai yksittäisiä tuulivoimaloita suunniteltaessa tulee huolehtia riittävästä etäisyydestä kansainvälisesti ja valtakunnallisesti arvokkaisiin lintualueisiin, luonnonsuojelualueisiin ja luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeisiin alueisiin, virkistysalueisiin sekä melutasoltaan hiljaisiin alueisiin. Lisäksi suunnittelumääräyksissä on mm. todettu, että tuulivoimatuotannon alueita tai yksittäisiä tuulivoimaloita suunniteltaessa on otettava huomioon eri hankkeiden yhteisvaikutukset erityisesti maisemaan ja linnustoon sekä ehkäistävä merkittävien haitallisten vaikutusten syntyminen. Suunnittelussa erityistä huomiota tulee kiinnittää tuulivoimatuotannon linnustoon kohdistuviin yhteisvaikutuksiin Selkämeren rannikkovyöhykkeellä, lähinnä valtatie 8 länsipuolella.

Kuten YVA-ohjelmassa todetaan, Pohjanlahden rannikkolinja on Suomenlahden rannikon lisäksi yksi tärkeimmistä lintumuuton johtolinjoista koko Suomessa. Hankealueella todetaan esiintyvän myös useita eri päiväpetolintulajeja sekä pöllöjä. Lähimmät tiedossa olevat sääksen pesäpaikat ovat noin 1,3 km:n etäisyydellä suunnitelluista voimaloista, vastaavasti lähimmät merikotkan tunnetut pesäpaikat ovat yli 10 km etäisyydellä.

Alueen linnustollinen merkitys asettaa haasteita hankkeen ympäristövaikutusten arvioinnille ja edellyttää myös kattavaa yhteisvaikutusten arviointia. Suojeltujen tai uhanalaisten petolintujen reviireille kohdistuvien ympäristövaikutusten arvioinnissa on kiinnitettävä huomiota myös reviirien mahdolliseen suuruuteen ja miten kyseiset lajit reagoivat tuulivoimaloista aiheutuvaan elinympäristöjen muutokseen pesäpaikkaa laajemmalla alueella etenkin yhteisvaikutusten näkökulmasta arvioiden. Arvioinnissa on otettava huomioon myös edellä mainittujen lajien pesäpaikat hankealuetta laajemmalla alueella. Vaikutusten arvioinnissa tulee kiinnittää huomiota myös tuulivoimaloiden mahdolliseen karkottavaan vaikutukseen eri eläinryhmille ottaen huomioon uusimmat tutkimusjulkaisut (Esim. Tolvanen, A., Routavaara, H. et. al. (2023). How far are birds,

bats, and terrestrial mammals displaced from onshore wind power development? – A systematic review). Linnustoa koskevassa vaikutusten arvioinnissa on otettava huomioon myös mm. Pohjois-Satakunnan ja Etelä-Pohjanmaan rajavyöhykkeellä pesivien kaakkureiden merialueelle suuntautuvat ruokailulennot.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaisiin alueisiin kohdistuvia vaikutuksia arvioitaessa on hyvä ottaa huomioon Satakunnan maakuntakaavan suunnittelun taustaselvitykseksi laadittu Satakunnan viherrakenneselvitys (Ahlman Group Oy 2021).

Luvussa 2.7. on kuvattu hankkeen liittyminen lähiseudun muihin hankkeisiin. Merialueelta kartassa on esitetty Siipyyn tuulivoimahanke. Ottaen huomioon hankealueen sijoittumisen Suomen länsirannikolle ja alueelle, joka on lintujen muuton kannalta tärkeää aluetta, on merialueelle sijoittuvia hankkeita koskeva tilanne tarpeen täydentää kartalle. Tämä on tärkeää yhteisvaikutusten arvioinnin kannalta. Selkämerelle Suomen ja Ruotsin puolelle suunnitellaan useita meritulivoiman tuotantoalueita ja niihin liittyvää merikaapeliverkostoa. Esimerkiksi metsähanhien päämuuttoreitti kulkee Ruotsista Pohjanlahden yli niin, että hanhet rantautuvat mantereelle Selkämeren rannikolle.

Maisemaan ja äänimaisemaan kohdistuvista vaikutuksista

Satakunnan vaihemaakuntakaavan 1 yleisissä suunnittelumääräyksissä on mm. maisemaan ja äänimaisemaan liittyen edellytetty, että tuulivoimatuotannon alueita tai yksittäisiä tuulivoimaloita suunnitellessa tulee huolehtia riittävästä etäisyydestä ensisijaisesti maakuntakaavassa osoitettuihin, kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeisiin alueisiin.

Suunnittelumääräyksissä on kiinnitetty huomiota myös melutasoltaan hiljaisiin alueisiin ja siihen, että tuulivoimatuotannon alueiden tai yksittäisten tuulivoimaloiden suunnittelussa tulee varmistaa riittävät melu-, valo- ja välkevaikutusten etäisyydet vakituiseen ja loma-asutukseen.

Maisemavaikutusten havainnollistamiseen ja vaikutusten arviointiin on kiinnitettävä erityistä huomiota YVA-prosessissa. Vaikutusten arviointia varten on tuotettava monipuolista havainnekuvamateriaalia Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2 osoitetuista maiseman ja kulttuuriympäristön arvokohteista. Voimaloiden korkeuden takia erityistä huomiota on kiinnitettävä myös kaukomaisemaan ja hankealueen vaikutusalueella asuvien ihmisten elinpiirin muutokseen havainnekuvien laadintapisteitä valittaessa.

Maisemavaikutusten havainnollistamisessa ja arvioinnissa tulee kiinnittää huomiota myös siihen, miten näkymän muutokset vaikuttavat Satakunnan maakuntakaavassa osoitetun luontomatkailun kehittämisvyöhykkeen (mv3, Pohjois-Satakunnan suo- ja metsäalue) ominaispiirteisiin, kuten luonnonmaisemaan ja alueen matkailun sekä virkistyskäytön vetovoimakohteisiin. Myös tältä alueelta tulee laatia havainnekuvia (mm. Katselmankallio, Huidankeidas). Maisemavaikutuksia havainnollistavaa aineistoa tuotettaessa on otettava huomioon myös ylimaakunnalliset vaikutukset ja yhteisvaikutukset muiden tuulivoimalahankkeiden kanssa. Havainnekuvien laatuun, selkeyteen ja paikannettavuuteen on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Havainnollistavaa aineistoa tuotettaessa ja maisemallisia vaikutuksia arvioitaessa on otettava huomioon olemassa olevien ja vireillä olevien tuulivoimatuotannon alueiden yhteisvaikutukset (ml. sähkönsiirtoverkosto) maisemallisesti herkille alueille ottaen huomioon myös luonnonmaisemat.

Valo-olosuhteita koskevia muutoksia arvioitaessa on otettava huomioon pimeään aikaan ja muuta ympäristöä pimeimpiin alueisiin kohdistuvat vaikutukset. Samalla on arvioitava mitä valo-olosuhteiden muutos tarkoittaa muun muassa Satakunnan maakuntakaavassa osoitetun luontomatkailun kehittämisvyöhykkeellä sijaitsevien vetovoimakohteiden kannalta ja mitä valo-

olosuhteiden muutos vaikuttaa hankealueen vaikutusalueella asuvien ihmisten elinympäristöön ja viihtyisyyteen. Myös valo-olosuhteiden arvioinnissa on otettava huomioon yhteisvaikutukset muiden tuulivoimahankkeiden kanssa.

Osana meluvaikutusten arviointia tulee arvioida vireillä olevan hankkeen vaikutuksia vaikutusalueen äänimaisemaan ja miten suunnitelluista tuulivoimaloista aiheutuvat äänet vaikuttavat Satakunnan maakuntakaavassa osoitettuun melutasoltaan hiljaisen alueen ominaisuuksiin. Kyseinen alue sijaitsee lähimmillään noin neljän kilometrin päässä suunnitellusta hankealueesta.

Yhteisvaikutusten arvioinnista

Satakunnan vaihemaakuntakaavan 1 yleisissä suunnittelumääräyksissä on mm. edellytetty, että tuulivoimatuotannon alueita tai yksittäisiä tuulivoimaloita suunniteltaessa on otettava huomioon eri hankkeiden yhteisvaikutukset erityisesti maisemaan ja linnustoon sekä ehkäistävä merkittävien haitallisten vaikutusten syntyminen. Suunnittelussa erityistä huomiota tulee kiinnittää tuulivoimatuotannon linnustoon kohdistuviin yhteisvaikutuksiin Selkämeren rannikkovyöhykkeellä, lähinnä valtatie 8 länsipuolella.

Useat, samalle alueelle sijoittuvat tuulivoimahankkeet ja tuulivoimaan liittyvä sähkönsiirtoverkosto lisäävät tarvetta maisemaan, linnustoon, luonnon pirstoutumiseen sekä asutukseen ja loma-asutukseen kohdistuvien yhteisvaikutusten arviointiin. Melu-, välke- ja maisemamallinnusten merkitys korostuvat arvioitaessa alueen asutukseen kohdistuvia tuulivoimatuotannon yhteisvaikutuksia. Yhteisvaikutusten arvioinnissa on kiinnitettävä huomiota myös luonnon pirstoutumisesta aiheutuviin vaikutuksiin hankealuetta laajemmalla alueella. Arvioinnissa tulee ottaa huomioon myös ylimaakunnalliset vaikutukset.

Lopuksi

Yleisesti ottaen lausunnolla olevan ympäristövaikutusten arviointiohjelma on sisällöltään selkeä, mutta suunnitelmat tehtävistä arvioinneista vaativat vielä Satakunnan voimassa olevien maakuntakaavojen näkökulmasta mm. edellä todettuja täydennyksiä. Erityistä huomiota tulee kiinnittää merkittävien vaikutusten arviointiin ja havainnollistamiseen sekä yhteisvaikutusten arviointiin. Samalla ympäristövaikutusten arvioinnin perusteella tehtävien päätelmien perusteluihin tulee kiinnittää erityistä huomiota ja perustelut sekä johtopäätökset tulee esittää selkeästi ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa.

Seinäjoen museot, alueellinen toiminta:

Sähkönsiirtoreitti SVEA kulkee Isojoen Peuralankylän luoteispuolella olevan esihistoriallisten hautaröykkiöiden keskittymän poikki kohdassa, jossa ei ennestään ole ilmajohtokäytävää. Reittivaihtoehtoa lähin hautaröykkiö on muinaisjäännösrekisterin kohde 1000022665, Isojoki Koskenmaa. Museo ei pidä reittivaihtoehtoa SVEA toivottavana, sillä toteutuessaan vaihtoehto SVEA saattaisi lisätä muiden hankkeiden voimajohtojen suunnittelua esihistoriallisten röykkiöiden läheisyyteen. Kultakallioiden ja Pyynevan kankaan tuulivoimahankkeiden YVA-menettelyissä olisi hyvä tarkastella myös sähkönsiirron reittivaihtoehtoa, jossa sähkönsiirtoreitti noudattaisi suunnitteilla olevan Merikarvian Korpi-Matin tuulivoimahankkeen ja Arkkukallion sähköaseman välistä johtoreittiä. Etelä-Pohjanmaan kulttuuriympäristöön kohdistuvien haitallisten maisemavaikutusten kannalta YVA-ohjelmien sähkönsiirtovaihtoehto SVEB lienee yksiselitteisesti paras.

Museo ottaa tarkemmin kantaa teetettyjen selvitysten tuloksiin ja vaikutustenarviointiin YVA-selostusvaiheessa.

Suomen luonnonsuojeluliiton Satakunnan piiri ry: Yleisesti toteamme aiheesta, että näemme tuulivoiman tärkeänä keinona torjua ilmastokriisiä ja kannatamme tuotantomuodon rakentamista korvaamaan uusiutumatonta energiaa.

Käsillä olevaan hankkeeseen näemme liittyvän ongelmia, joista haluamme lausua seuraavaa.

Luontoarvot

Johdannossa mainitaan ”vihreä siirtymä” ja ”Tuulivoima on ekologisesti erittäin kestävä energiantuotantomuoto, koska energian lähde on uusiutuva ja syntyvät ympäristövaikutukset ovat vähäisiä verrattuna fossiilisia polttoaineita käyttäviin voimalaitoksiin”. Alue on pääosin metsää. Hankedokumenteista ei ilmene, kuinka paljon puustoa tultaisiin poistamaan tuulivoimalan alueelta. Asian ymmärtämiseksi tämä tulisi käydä ilmi.

”Vihreään siirtymään” sisältyy luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen, ja käsillä oleva teollisuushanke metsään ei kuulu nimikkeen piiriin: hankkeessa laaja alue metsää muutettaisiin teollisuusalueeksi. Kun tuulienergian tavoitteena on edesauttaa hiilineutraalisuuteen pyrkimistä, niin tämän tavoitteen tulisi käydä numerollisesti ilmi hankkeesta tehtävissä dokumenteissa. Tuulivoimalan alueella poistetaan puustoa, jolloin menetetään puihin sitoutunut hiilivarasto ja tulevaisuuden kasvun aiheuttama hiilinielu. Yva:ssa käytetty nimike ”tuulivoimapuistosta” on viherpesua, kun ensimmäisenä toimenpiteenä voimaloiden, teiden ja kaapeliyhteyksien tieltä raivataan puustoa.

Suomessa on käynnissä metsien luontokato – suurin osa uhanalaisista eliölajeistamme on metsälajeja. Käsillä oleva hanke lisää metsäkatoa. Suomalaisissa tutkimuksissa on todettu, että isot linnut (erityisesti kana- ja petolinnut) joutuvat voimaloiden aiheuttaman metsäkadon seurauksena laajentamaan elinpiirejään, jolloin niiden kanta vähenee.

Käsillä oleva hanke on vastoin kappaleessa 2.9.2 mainittuja luonnon monimuotoisuusohjelmia. Suunnitelmavaihtoehto VE1 heikentää oleellisesti maakuntakaavassa rajattua suojelualuetta, mikä on kaavamääräyksessä kielletty.

Keskeisiin arvioitaviin luontovaikutuksiin yva:ssa tulee liittää arviointi suden ja leviämässä olevan metsäpeuran elinympäristövaatimuksiin. Luonnonvarakeskus aloitti viime vuonna tutkimushankkeen, jossa susia pannoittamalla selvitetään tuulivoimaloiden vaikutusta susireviireihin. Portugalilaisen tutkimuksen mukaan susireviirit siirtyvät keskimäärin noin kolmen kilometrin päähän voimaloista. Tällöin kohtaamiset ihmisen kanssa todennäköisesti lisääntyisivät.

Maisemavaikutukset

Suunnittelualue sijaitsee haja-asutusalueella. Seutu kuuluu Pohjois-Satakunnan luontomatkailualueeseen. Suurehkojen talousmetsäalueiden muita käyttötapoja ovat marjastus, sienestys, metsästys ja retkeily. Näitä arvoja ei pidä hävittää.

Maakuntarajan metsäalueille on suunnitteilla kymmeniä muita tuuliteollisuusalueita. Voimalaitosten sijoittelu sinne tänne on epätarkoituksenmukaista, epätaloudellista ja se maksimoi tuotettua sähköyksikköä kohden aiheutetun maisema- ja ympäristöhaitan. Suunnitelma on ristiriidassa maankäyttö- ja rakennuslain suunnitteluperiaatteiden kanssa (28 §). Samat periaatteet on kirjattu myös alueidenkäyttösuunnitelmiin (tuulivoimahankkeen yva:n kpl 2.9.3); viidestä

pääkokonaisuudesta käsillä oleva suunnitelma toteuttaa vain yhtä ja on ristiriidassa muiden kanssa. Voimalat tulisi sijoittaa suuremmiksi kokonaisuuksiksi taajamien lähelle, jolloin saavutettaisiin sama tuotanto säästämällä suurempia alueita metsää ja luontoa. Korkeiden tuulivoimaloiden sijoittaminen sopii rakennettuun ympäristöön ja alueille, jotka on jo ennestään valjastettu teollisuuden tai muun tuotantotoiminnan käyttöön, kuten pelloille.

Ilmassa kulkevat kaapeliyhteydet ovat huomattava metsäluonnon ahdinkoa lisäävä tekijä. Ne myös aiheuttavat törmäyskuolemia enemmän kuin tuulivoimalat. Mahdolliset kaapelit tulee toteuttaa maakaapeleina.

Kappaleessa 5.4 todetaan: "Kaukomaisema-alue ajatellaan olevan yli 6 kilometrin päähän ulottuva alue ja se voi ulottua aina noin 20 kilometriin asti". Kaukomaisema tarkoittaa näkyvää kaukoympäristöä, joka on 300 metrin korkuisessa tapauksessa 66 kilometriä (Granö 1930). Tahkoluodon edustan 160-metriset voimalat ovat maisemaa hallitseva tekijä vajaan 15 kilometrin päässä Säpin pohjoisrannalla (ja laajalla alueella Selkämeren kansallispuistoa). Maisema-alueetarkastelu on aiheellista rajata vähintään 30 kilometrin säteelle.

Ilmastovaikutukset

Voimaloiden energiantuotannolla toisaalta toivotaan korvaavan fossiilien polttamisen aiheuttamaa hiilikuormitusta. Jotta voitaisiin ymmärtää hankkeen kokonaisvaikutus ilmastonmuutoksen kannalta, niin hankkeelle tulee laskea hiilitase. Tällaista ei nyt esitettyihin yva-selvityksiin sisällynyt.

Tuulivoimalat ovat päästöttömiä sähköntuotantolaitoksia sen jälkeen, kun rakentamisen aiheuttamat päästöt on kompensoitu. SLL Satakunta pitää sinänsä tärkeänä uusiutuvan, päästöttömän energiatuotannon lisäämistä. Suunnitellussa hankkeessa kuitenkin hävitettäisiin uusiutuvaa hiilinielua, joten hankkeen nettovaikutus hiilipäästöihin tulee osoittaa luotettavalla laskelmalla, kuten edellä on jo mainittu. Valmiiksi raivatuilla alueilla, kuten teollisuusalueilla ja peltoaukeilla tuulivoimalat toteuttaisivat vihreää siirtymää.

"Vaihtoehto 0" on mukana vain "vertailuvaihtoehtona, jossa vastaava sähkömäärä tuotetaan jossain muualla joillain muilla sähköntuotantomenetelmillä". Kyseenalaista on, korvataanko uusiutuvilla sähköntuotantolaitoksilla fossiilisia tuotantomuotoja. Samaan aikaan kun tuulivoimarakentaminen on 2020-luvulla edennyt, lakkauttamisuhan alla ollut Tahkoluodon hiilivoimala on säilytetty toiminnassa. Tuulivoimaloiden purkuennusteissa mainitaan myös rakennusjätteen poltto (kpl 5.5.3).

Saasteettomasti sähköä tuottavat voimalat on mahdollista sijoittaa kuluttajien lähelle ja tämän tulee olla niille ensisijainen sijaintipaikka. Hankkeen toteutuminen lisää painetta talousmetsän käyttöön muilla alueilla tilanteessa, jossa Euroopan Unioni velvoittaa suojelemaan 30 % metsistä, ja Suomen metsätalouden hiilitalous on toissa vuonna kääntynyt negatiiviseksi (Luke 2022). Tällaisen teollisuushankkeen perusteluissa tulee osoittaa, että se ei vaikeuta ilmastotavoitteen saavuttamista vaan edesauttaa sitä.

Meluvaikutukset

Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen mukaan tuulivoimaloiden infraäänillä ei ole todettu terveysvaikutuksia. Taajama-alueilla voimaloiden humina hukkuu muun liikenteen ja rakennusten äänten (kuten ilmastointi) taustalle. Hiljaisille haja-asutusalueille tuulivoimalat tuovat uuden taajamaan tai valtatie-veroisen äänilähteen. Tällaisella alueella kymmenen tuulivoimalan kohina erottuu maastohavaintojen perusteella kymmenen kilometrin etäisyydelle. Kappaleessa 5.4 esitetty vaikutusalue on viidesosa siitä. Haja-asutusalueella luonnonhiljaisuus on eläimille, asukkaille ja

virikistyskäyttäjille tärkeä ympäristötekijä. Luonnonhiljaisuus on joissakin maakuntakaavoissa rinnastettu uusiutumattomaksi luonnonvaraksi. Suunnitelman alue ja ympäröivät seudut on luokiteltu hiljaisiksi alueiksi (Karvinen & Savola 2004, Nummela ym. 2022).

Yhteenveto

Suomessa on tällä hetkellä kasvava tarve uusiutuvan energian tuotannolle. Tuulivoimaa suunnitellaan paljon. Pidämme tärkeänä suunnittelukohteiden sosioekologisten vaikutusten huolellista ja laaja-alaista arviointia, mikä tarkoittaa muutakin kuin lajiston ja hallinnollisesti rajattujen kohteiden inventoimista.

Satakunnan maakuntakaavassa opastetaan kiinnittämään erityistä huomiota maakunnan tarkoituksenmukaiseen alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, alueiden käytön ekologiseen kestävyys sekä ympäristön ja talouden kannalta kestäviin liikenteen ja teknisen huollon järjestelyihin. Suunnitelman aluetta ei ole rajattu tuulivoima-alueena maakuntakaavassa eikä tuoreessa Satakunnan tuulivoimaselvityksessä. SLL Satakunta esittää uutta YVA-suunnitelmakierrosta, jossa uutena sijaintivaihtoehtona esitetään edellä esitetyt seikat huomioiva energiateollisuusalue.

Suomen metsäkeskus:

Yleistä

Hankealue on suurelta osin maa- ja metsätalouskäytössä olevaa aluetta. Metsäkeskuksen lausunnon näkökulmana on tuulivoimalahankkeen aiheuttama muutos alueen maankäytössä: maa- ja metsätalouden ohella alueella ryhdytään harjoittamaan laajamittaista energiantuotantoa.

Metsäkeskus esittää, että kaavoitettava alue rajataan pinta-alaltaan mahdollisimman pieneksi maankäytön muutoksen tarpeet huomioiden. Metsäalueita ei tule kaavoittaa muulta kuin niiltä osin kuin se on voimalahankkeen toteuttamiseksi tarpeen.

Metsäkeskus esittää, että tuulivoimaloiden rakentamisvaiheessa minimoidaan rakentamisesta aiheutuva haitta alueen metsätalouskäytölle ja että hankkeen pirstoutumista lisääviä ja ekologisia yhteyksiä katkovia vaikutuksia vähennetään sijoittamalla tiet ja sähkönsiirtolinjat ensisijaisesti olemassa oleville linjoille.

Metsäkeskus esittää, että voimalahanketta suunnitellessa ja toteutettaessa huomioidaan metsien monimuotoisuus. YVA-ohjelman mukaan hankealueella ei ole Metsäkeskuksen rajaamia metsälain 10 §:n erityisen tärkeitä elinympäristöjä. Erityisten luontokohteiden lisäksi talousmetsien käsittelyssä jätetään kuitenkin myös säästöpuuryhmiä, suojakaistoja ja riistatiheikköjä, joiden on tarkoitus kehittyä monimuotoisuuden kannalta tärkeiksi lahoppukohteiksi ja riistaeläinten ravinto- ja suojapaikoiksi. Kohteita ei ole merkitty metsä- ja luontotietoon eivätkä ne ole erityisiä suojelukohteita, mutta niiden toivotaan säilyvän myös voimalarakentamisen yhteydessä.

Metsäkeskus muistuttaa, että maakäyttömuodon muutoksesta (metsien hakkuut voimaloiden, uusien tielinjojen ja siirtolinjojen alta) tulee tehdä metsänkäyttöilmoitus Suomen metsäkeskukseen. Metsäkäyttöilmoitus tulee laatia mahdollisimman tarkasti. Ilmoitukseen voi tarkentaa muun muassa tuulimyllyjen ja huoltorakennusten paikat. Mikäli metsänomistaja on saanut metsänkäyttöilmoitusta koskevalle alueelle (jolla maankäyttömuoto muuttuu metsätaloudesta muuhun käyttöön, esimerkiksi tuulimylly tai huoltorakennus) valtion Kemera-tukea viimeisen kymmenen vuoden aikana, tulee saatu Kemera-tuki maksaa takaisin. Metsäkeskus esittää näissä tilanteissa

ensisijaisesti vapaaehtoista palautusta tai tarvittaessa tekee takaisinperintäesityksen Ruokavirastolle.

Sähkönsiirto ja verkkoliityntä (kohta 2.5)

Metsäkeskus pyytää kiinnittämään huomiota tuulivoimaloiden liittämiseen kantaverkkoon. Itse voimala-alueiden lisäksi voimajohtoyhteyksistä aiheutuu metsäkatoa ja niiden sijoittaminen tulee suunnitella tarkasti.

Suunnittelussa tulee huomioida mm. metsälain 10 §:n erityisen tärkeät elinympäristöt. Metsäkeskus huomauttaa, että toimenpiteen kohdistuessa metsälain 10 §:n 2 momentissa tarkoitettuun erityisen tärkeään elinympäristöön tulee aina tehdä metsänkäyttöilmoitus, vaikka toimenpide olisi vähäinen tai vain rajautuisi elinympäristöön.

Tieverkosto ja nostoalueet (kohta 2.6.3)

Metsäkeskus näkee hyvänä, että huoltotieverkoston rakentamisessa hyödynnetään mahdollisimman paljon alueella jo olevaa tieverkostoa.

Metsäkeskus esittää, että uusien teiden sijoittelussa huomioidaan, että ne palvelevat myös metsätaloutta. Tiestön rakentamisen yhteydessä tulee huomioida riittävien metsäliittymien ja siltarumpujen rakentaminen metsätalouden tarpeisiin. Lisäksi tulee minimoida metsien pirstoutuminen uusien tieyhteyksien vuoksi.

Toiminnan päättämisen vaikutukset (kohdat 5.5.3 ja 6.16)

Metsäkeskus esittää, että yva-ohjelmassa otetaan tarkemmin kantaa myös alueella tehtäviin toimenpiteisiin voimaloiden käytöstä poiston jälkeen ja että avoimet alueet ensisijaisesti metsitetään uudelleen toiminnan päätyttyä.

Vaikutukset elinkeinoihin/maa- ja metsätalouteen

Hankkeen vaikutuksia on esitetty laajasti kohdassa 5. Koska suunnittelualueesta suurin osa on tällä hetkellä maa- ja metsätalouskäytössä, Metsäkeskus esittää, että myös vaikutuksia alueella harjoitettaviin elinkeinoihin tarkastellaan tarkemmin.

Vapo Terra Oy/Neova Oy:

Lausuntomme koskee Neova -konsernin tytäryhtiön Vapo Terra Oy:n omistamia alueita sekä Neova Oy:n vuokraamia alueita. Hankealueeseen sisältyy Iso-Rydistönkeitaan alue, joka on edelleen turvetuotannossa. Alueella on turvetuotannon ympäristölupa, joka turvetuotannon lisäksi sisältää määräykset käytettävistä vesienjohtamisreiteistä ja vesienkäsittelyrakenteista sekä jälkihoitoon liittyvistä toimista. Vesienkäsittelyrakenteet ovat tärkeä osa turvetuotantoa ja ne tulee ottaa huomioon esim. tieyhteyksiä, teihin liittyviä muutoksia tai kaapelointeja suunniteltaessa. Myös paloturvallisuuskulma on tärkeä turvetuotantoalueen läheisyydessä.

Kultakalliot tuulivoimahankkeen vaihtoehdoissa VE1 ja VE2 voimala nro 4 sijoittuu alueelle, jolla on vielä tuotantokelpoista turvetta lähivuosiksi. Maanomistajana Vapo Terra Oy suhtautuu positiivisesti tuulivoiman kehittämiseen ja tuulivoimaloiden rakentamiseen alueelle sen jälkeen, kun alue on poistunut turvetuotannosta. Korostamme, että toimijoiden tulee keskenään yhteistyössä sovittaa yhteen olemassa oleva ja seuraava maankäyttö ottaen huomioon nykyisen toiminnan

ympäristölupa-, työturvallisuus- ja paloturvallisuusnäkökohdat. Tämä tarkoittaa rakentamisen aikataulutusta ja toteuttamista siten, että siirtymä on hallittu ja suunnitelmallinen molemmin puolin.

Haluamme jo tässä vaiheessa tuoda esiin, että tuulivoimaa käsittelevässä osayleiskaavassa tulee suhtautua kriittisesti muihin kuin tuulivoiman sijoittamispaikkojen merkintöihin. Esimerkkinä vaikutuksiltaan epäselvien luo-merkintöjen käyttö. Osayleiskaavan luo- merkinnät saattavat rajoittaa ja jopa estää muuta maankäyttöä merkintäalueille tai niiden välittömässä läheisyydessä. Luo -merkintä ei kuitenkaan oikeuta maanomistajaa korvauksiin maankäytön estymisestä. Neovan näkemys on, että tuulivoimaloiden sijoittelua ja niihin liittyvää rakentamista on mahdollista ohjata osayleiskaavassa muutoin kuin luo-merkinnöillä.

MIELIPITEET

Mielipide 1:

Lähin suunniteltu tuulimylly sijaitsisi n.2 km päässä talostani ja nousisi 200 m korkeuteen ja siipi vielä korkeammalle. Tämä muodostaa fyysisen uhan ja riskin minun ja perheeni terveydelle. Jos käy, että siipi irttaa tai rikkoutuu. Mitä on jo tapahtunut muilla tuulivoimala-alueilla. Jään muodostus siipiin on myös riski meille. Käytämme aluetta ja teitä kuntoiluun lastemme kanssa.

Maakunta kaavassa Kultakallioiden/Rydistönkeidas alue on osoitettu merkillä EO3 turvetuotanto alueeksi. Näin suuret tuulivoimala hankkeet pitää olla merkitty maakunta kaavaan. Näin suurilla tuulivoimala hankkeilla on aina seudullista merkitystä.

Omistan tilan XXX, joka sijoittuu lähes keskelle suunniteltua tuulisvoimala aluetta. Minä en tule nyt enkä tulevaisuudessa vuokraamaan maatani tuulivoimala yhtiölle. Ja en myöskään hyväksy, että tilani maata kaavoitetaan tuulivoimala alueeksi. Tuulivoimala alue estäisi tilani käytön suunnittelua ja mahdollista rakentamista.

Suunnitellulla tuulivoimala alueella sijaitsee myös pronssikautinen hauta ja on näin ollen muinaismuisto alue. joka myös näkyy maakuntakaavassa.

Sanotaan että tuulivoima on vihreää sähköä, mutta se ei pidä paikkaansa. Koska ensin raivataan puut, muokataan maat raskain konein kuin lentokentäksi. Sitten valetaan ja tehdään monta tuhatta kuutiota betonia perustukseen tuulimyllylle. Miten käy betoniperustusten, kun tuotanto loppuu noin 20–25 vuoden kuluttua. Pitäisi vaatia vähintään 50 vuoden käyttöikä niin kuin kaikessa muussakin rakentamisessa rakenteilta.

Vaadin koko tuulivoimalahankkeen kumoamista edellä mainituin perustein.

Mielipide 2:

Kultakallioiden tuulivoimahankkeeseen liittyen esitän huolenaiheeni XXX kiinteistön omistajana. Kultakallioiden tuulivoimapuiston myllyjen suuren koon vuoksi mietityttää millaisia mahdollisia haittavaikutuksia lähialueen vakituksessa asuinkäytössä oleville kiinteistöille aiheutuu. Omaan kiinteistöön nähden lähin mylly tulisi noin 2 km etäisyydelle ja näyttäisi olevan kiinteistöjä, joissa edes tuo 2 km ei näyttäisi täyttyvän.

Mielipide 3:

Koskien Kultakallioiden tuulivoimala hanketta. VARELY/6660/2023. YVA-ohjelman pdf kartasta puuttuu kuvasta 12 omistamani vapaa-ajan kiinteistö XXX kokonaan. Virallinen osoite on XXX, mutta käytännössä se sijaitsee n. 400 m Peuralantiestä Haapaniementietä etelään. Pdf karttaa ei saa selvänä suurennettua niin paljon, että voisin todeta, meneekö linjasuunnitelma Arkkukalliolle päin maittemme läpi. Tontin metsät kuuluvat PEFC sertifikaattiin, joten esitän tästä vastalauseen siihenkin vedoten. Lisäksi alueella toteutettiin juuri sähköverkkojen saneeraus ilmajohdoista maakaapeleiksi Carunan toimesta. Joten vaikuttaa todella oudolta, että nyt sitten taas vedetään uudet ilmajohdot. Tähänhän jo käytettiin alueen kiinteistöjen maita.

Mahdollisesta tulevasta äänihaitasta itse voimaloista ei taida tällä etäisyydellä voida valittaa, mutta koska on tullut todettua äänien kuuluvan Metsälän puistosta asti, niin tahdon kirjattavan myös tästä huomautuksen, koska se vaikuttaa vapaa-ajan kiinteistömme viihtyvyyteen.

Mielipide 4:

Asumme vaimoni kanssa XXX vakituksessa asunnossa ja pihapiirissä on myös toinen vakituinen asunto. Rakennuspaikaksi ehdotan omalta osaltani Haapaniementilan länsipuoleista rajaa, Carunan purkamaa 20kW voimalinjan paikkaa kaapelille. Jos linja rakennetaan teidän kaavailemaan paikkaan, tällöin kovan maaperän vuoksi puitten pintajuuret kärsivät. Jotka vuoksi puut eivät kestä voimakkaita tuulia, tuho on tällöin täydellinen metsäkadon puitteissa. Tällöin Carunan purkama linja menisi Lahnaviikin tontin läpi ja Haapaniementilan rajaa vieraan.

Mielipide 5:

Kuulin ystäväni kautta, että Ilmatar suunnittelee Kultakallion alueelle tuulipuistoa, jonka kaavoitusaloituksen Merikarvian kunnanhallitus on jo hyväksynyt kokouksessaan 10.10.22. Ihmettelen lähinnä sitä, että mitään infoa ei ole tullut asiasta kunnan tai Ilmattaren puolelta lähi- ja kesäasukkaille. Artikkelin asiasta on Merikarvia-lehdessä maksumuurin takana, jossa mainitaan, että kommenttia asiasta voi laittaa ely-keskukseen 19.2. asti. Mielestäni hyvin on peitelty.

Kesäasuntomme sijaitsee Honkajärven pohjoisosassa ja on ollut mukava virkistyskeskus lähde. Olemme myös investoineet mökkiimme rakentamalla tien sekä uudisrakennuksen. Koska kesäasunto on rakenteeltaan kevyempi kuin omakotitalo, on mahdollista että jatkuvat ja matalataajuiset äänet kantautuvat myös sisälle haitaten viihtyvyyttä ja pahimmillaan nukkumisrauhaa. Jotenkin vielä itse on sisäistänyt ja hyväksynyt tulevan Korpi-Matin vilkkuvat valot mökin edustalla metsässä, mutta näiden uusien suunniteltavien myllyjen läheisyys on kyllä melko ikävää.

Kun rakensimme uudisrakennusta, vaati kunnan rakennustarkastaja mustat ikkunanpielet, jottei rakennus näkyisi ja sopisi maisemaan, vaikka vanhassa rakennuksessa ja ulkorakennuksissa on valkoiset ikkunanpielet. Mitenköhän nuo ilmeisesti valkoiset myllyt sopivat maisemaan?

Honkajärven upean maisema-arvon varmasti romuttaa nämä töröttävät tuulimyllyt, joten siinäkin mielessä niiden sijoittelua kannattaa miettiä. Kannattaisi myös huomioida alueen rikas eläimistö, joka on totunut elämään korven rauhassa.

Mielestäni on todella erikoista, että kesämökkikuntana profiloitunut Merikarvian kunta kaikessa hiljaisuudessa on kaivamassa maata rahaa kunnalle tuovien mökkiläisten jalkojen alta. Tietty Ranskalaisen firman talousvaikeuksissa pyörivälle kunnalle antamat rahat ovat varmasti tarpeeseen. Tässä tapauksessa kuitenkin kumarrus toiseen suuntaan on pyllistys toiseen suuntaan.

Toivoisin, että jos niitä myllyjä alueelle on pakko sijoittaa, huomioitaisiin sijoituksessa myös kesäasukkaiden rauha.

Mielipide 6: Haluan kiinnittää Ely-keskuksen huomion tulevaan Merikarvialla sijaitsevien Kultakallion ja Pyynevan kankaan tuulivoima-alueeseen liittyvään kaavoitukseen, erityisesti huomioon ottaen alueen herkkä luonto ja loma-asukkaiden oikeus rauhalliseen ympäristöön. Loma-asuntomme metsineen sijaitsee Kultakallion lähellä alle kahden kilometrin etäisyydellä lähimmästä suunnitellusta tuulivoimalasta, ja haluan tuoda esille useita huolestuttavia seikkoja, jotka liittyvät suunnitelmaan.

Esitän kritiikkiä etenkin hyvän hallintotavan noudattamiseen sekä avoimeen viestintään niille, joiden ympäristöön hanke tulee vaikuttamaan merkittävästi. Alue sijaitsee välittömästi rauhallisten ja kauniiden järvien lähellä, jossa on useita loma-asuntoja. On huolestuttavaa, että loma-asuntojen omistajiin ei ole otettu missään vaiheessa yhteyttä, jotta heidän mielipiteensä voitaisiin ottaa huomioon. Tiedon puute ja osallistumisen puute voivat johtaa päätöksiin, jotka vaikuttavat merkittävästi alueen asukkaiden ja loma-asukkaiden elämänlaatuun. Uskallan väittää, että esim. Honkajärven loma-asukkaista tuskin kukaan on saanut tietoa tai edes ymmärtää, että heidän loma-asuntonsa takapihalle vajaa kahden kilometrin etäisyydelle on nousemassa massiivisia tuulivoimaloita peräti 8 kpl. Nytkin lehdessä esitelty kaavahanke oli maksumuurin takana ja oli vain sattumaa, että sain sen luettavakseni. Avoin vuoropuhelu on olennainen osa onnistunutta kaavoitusta, ja toivon, että tämä näkökulma voidaan ottaa huomioon prosessin edetessä.

Jo nyt on nähtävissä, että tuulivoimalat tulevat laskemaan merkittävästi lähialueiden loma-asuntojen ja kiinteistöjen arvoa. Olemme lähiaikoina rakennuttaneet ja suunnitelleet myös lisärakentamista loma-asuntomme yhteyteen, mutta tämä tuulivoimahanke pistää kyllä pohtimaan onko suunnitelmissamme enää mitään järkeä. Pohdimme vakavasti, tulemmeko investoimaan enää enempää loma-asuntoomme. Tuulivoimaloiden myötä on varmaa, että alueen virkistysarvo lomanviettopaikkana tulee hankkeen toteutuessa laskemaan merkittävästi. Massiiviset tuulivoimalat aiheuttavat ympäristön maisemallisten arvojen laskua ja lisäksi myös melu- ja valohaittaa, mikä häiritsee loma-asukkaiden rauhaa ja mökkeilyä. On tärkeää, että kaavoitusprosessi huomioi nämä vaikutukset ja pyrkii suojelemaan alueen asukkaiden oikeutta nauttia loma-asunnoistaan ja luonnon ympäristöstä häiriöttä.

Alue, joka on pääosin luonnonvaraista korpea, on koti monille rauhoitetuille lajeille, kuten liito-oraville, lepakoille ja sammakoille. Näiden lajien säilyminen ja hyvinvointi ovat tärkeitä ekologiselle tasapainolle alueella. Ely-keskuksen tulee huolehtia siitä, että suunnitellut tuulivoimalat eivät aiheuta merkittävää haittaa näille eläimille ja niiden elinympäristölle. Itseasiassa alue olisi järkevämpää kaavoittaa esimerkiksi aurinkovoimala-alueeksi kuin tuulivoimala-alueeksi. Aurinkovoimala-alueen ympäristövaikutukset ovat huomattavasti pienemmät kuin suunniteltujen tuulivoimaloiden.

Toivon, että Ely-keskus ottaa nämä huolenaiheet vakavasti ja varmistaa, että kaavoitusprosessi on avoin ja osallistava. On tärkeää harkita suunniteltujen tuulivoimaloiden määrää ja sijoittelua uudelleen tai harkita kaavoituksen kokonaan perumista, jotta alueen ainutlaatuinen luonto säilyy ja asukkaiden oikeudet turvataan.

Mielipide 8:

Miksi maaseudun rauha pitää rikkoa tuulipuistojen vinkumisella ja paukkeella, onko ääni mallinuksissa otettu huomioon? Tuulen kuljettama ääni, myllyt suunnitteilla +/- 1,5km länsi lounas etelä puolelle eli yleisimmälle tuulen suunnalle jo mikonkeitaan tuulipuiston rakentamispauketta joutui viime kesän sietämään vaikka on etäämmällä niin välillä talossa lasit tärisivät.

Millä tavalla puistojen rakentajat perustelevat, etteivät aiheuta metsäkatoa tämänkin hankkeen osalta metsää tuhottaisiin vuosikymmeniksi useita hehtaareita? Pari vuotta sitten caruna kaapeloi sähkölinjat maahan helpottaen metsänhoitoa ja nyt on suunnitteilla isompi linja hankaloittaen jälleen metsänhoitoa eikä ne mitään maiseman koristeita ole niin linjat tolppineen, saati nämä tuulimyllyt välkyttävin valoin. Peurainnevalalla on aktiivinen kalasääksen pesä, maakotkiakin alueella näkyy vuosittain, pesäpaikkaa en tiedä. Rydystön nevasta osa on veden peittämää ja linnuille suojaisa lepo paikka.

Onko hanke toiminnan kartat tahallaan epäselviä, etteivät paikalliset hanki erottaa kartoista minne mitään suunnitellaan? Mahdollista tie verkostoa ei kartoissa edes ollut. Hanketta esiteltiin vasta siinä vaiheessa, kun myllyn paikka maavuokria on jo tehty. Miten röyhkeästi tuuli firmat touhuavat ihmisiä kohtaan, hosutaan puisto hanke läpi, sen jälkeen pakkolunastuksen uhalla linjat. Jos linjan käyttö ikä on sama kuin odotettu puiston ikä 35 v. + purku aika eli ainakin 40 vuotta, ne alueet eivät tuota maanomistajille mitään. Samassa ajassa hoidettu metsä olisi jo vähintään ensiharvennettu tuottaen metsäteollisuudelle raaka ainetta ja maanomistajalle tuloa.

Mielipide 9:

Tuulivoimahankkeen YVA:ssa on jätetty arvioimatta ainakin nämä kaksi oleellista asiaa.

1. Kuinka ison metsäkadon tämä hanke kokonaisuudessa aiheuttaa. Arviossa pitää ottaa huomioon voimalat tiealueet ja siirtolinjat.
2. Kuinka suuren arvonalenemisen tämä hanke aiheuttaa siirtolinjan alle jäävälle maa-alueelle.

Mielipide 10:

Merikarvia lehdessä oli juttu tuulivoimahankkeesta ja siitä saa kertoa mielipiteensä? Kovin oudolta tuntuu, että kunnassa tehdään tällaisia hankkeita kuin salaa paikkakuntalaisilta? Ei ole kysytty keneltäkään mielipidettä asiasta? Ei ole ollut paikallislehdessä tietoa mistään tilaisuuksista missä voisi asiasta keskustella? Sitten kun joku juttu on lehdessä, niin kerrotaan että on jo selvitykset tehty ja yhtiö on tehnyt jo vuokrasopimuksia maan omistajien kanssa ym. Olen kuullut, että näin on toimittu muissakin kunnissa, tehdään asioita kuntalaisten selän takana.

Kantani tuulivoimahankkeisiin on kielteinen, eli vastustan tuulivoimarakentamista. Syy siihen on Kristiinankaupungin tuulivoimalat. Asun Timmerheidissä ja lähin voimala on Kalträskissä johon matkaa on noin 9 kilometriä. Ne näkyvät aukean nevan takana, välissä on vain muutaman sadan metrin metsäkaistale taloni vieressä. Ei minua ne voimalat muuten häiritse mutta se ääni mitä niistä tulee, niin se on todella raskasta. Ensimmäisistä Kristiinassa olevista voimaloista en kuullut mitään ääntä mutta kaikki alkoi noin kaksivuotta sitten, samoihin aikoihin kuin Helenin voimalat käynnistettiin? Se oli vuoden vaihteessa, kun alkoi se aaltoileva ja aivan älyttömän kova möyryäminen, se kuului silloin pakkasessa ulkonakin. Ihmettelimme veljeni kanssa että mikä tuo ääni on? Siskoni sitä ei kuullut? Yhdistin sen hyvin nopeasti tuulivoimalan ääniksi. Sen jälkeen oli muutamia vastaavia kovia ääniä silloin tällöin. Viime kesästä lähtien onkin ollut ajoittain yhtä helvettiä. Sitä matalaa möyryämistä on kuulunut joskus toistakin viikkoa yötäpäivää ja nyt talvella se on ollut todella rasittavaa. Päivällä sitä ei niin kuule, joskus kylläkin mutta yleensä se alkaa kuulumaan iltaisin tai jos ilta ja yö on hiljaista niin siihen herää kolmen- neljän aikaan aamuyöstä. Mihinkään sitä ääntä ei pääse karkuun, se kuuluu kaikissa rakennuksissa, oli sitten hirsi, tiili tai tavallinen villarakenne, kaikkiin se tunkee läpi. Kovalla pakkasella kun on melko tyventä niin sen kuulee joskus ulkonakin. Päivällä se ei niin rassaa mutta yöllä se on ihan helvettiä! Ei pysty nukkumaan, se ääni on todella raskasta kuunnella. Olen yrittänyt nukkua korvatulpat ja peltorit, siis kuulosuojaimetkin päässä. Vähän ne vaimentaa, mutta se ääni tunkee niistäkin läpi. yössä pystyy nukkumaan ehkä muutaman tunnin. Silloin kun sitä on jatkunut useita vuorokausia, (riippuu ilmeisesti paljonko ottavat tehoja irti) niin alkaa oireet, tulee rytmihäiriöitä, päänsärkyä, korvat kihisee ja nyt on ollut erikoista koko kropan lihassärkyä? En tiedä voiko se johtua siitä? Työt kärsii kun ei jaksa tehdä, kun ei saa nukuttua. Eli VASTUSTAN tuulivoimaa sen häiritsevyyden vuoksi.

Vaikka matkaa on niinkin paljon niihin myllyihin niin silti ne kuulee ja ne häiritsevät. Siellä on jo liian paljon myllyjä ja lisää kuulemma tulee. Sitä ääniä massaa on jo niin paljon, että se kuuluu vaikka tuulisi mistä suunnasta tahansa ja jos ne ovat liian taajassa niin se voimistaa ääntä, vähän sama jos marjapuskassa on yksi pieni kimalainen, ei sitä kuule mutta kun niitä on 200 niin jo kuuluu kova

pörinä ja kauas. Kun myllyt häiritsevät noinkin kaukaa niin mitä se on sitten, jos ne tuodaan ihan kylämme viereen? Taloni ympärille on suunniteltu kolmea eri myllyaluetta ja tiedän että jos ne toteutuu niin en voi asua kodissani. Matalan äänen lisäksi, kun kuuluu vielä ne siipien suhinat ja vaihteiston ääni, erään isännän kertoman mukaan se kuuluu pakkasessa hyvin kolmeen kilometriin jopa neljään. Ääni ei häiritse kaikkia ihmisiä, mutta minua se todella häiritsee. Olen muutamille sanonutkin, että kun isäni joutui lähtemään kodistaan sotaa ja ryssää pakoon niin joudunko minä nyt jättämään kaiken ja pakenemaan tuulimyllyjen vuoksi??

Kerron vielä vähän asuinpaikastani. Olen tilalla tehnyt töitä 9-vuotiaasta kun isäni sairasti ja jäin isännäksi 15 vuotiaana isäni kuoltua v. 91. Olen siitä asti yksin remontoinut ja korjannut talon kokonaan, tehnyt huoltohallit ja verastilat, noin 400 neliötä uutta varastoa ym. Toimin rakennus ja kone yrittäjänä paikkakunnalla ja olen tähän paikkaan käyttänyt kaikki vapaa-aikani ja rahani, hankkinut kalustoa ym. että elättäisin itseni täällä maalla, rahaa on kulunut useita satojatuhansia. Jos paikasta tulee minulle asuinkelvoton myllyjen takia niin mitä minä sitten teen? Tämä paikka on koko elämäni eikä sitä tuntimäärää mitä tähän paikkaan olen käyttänyt, ymmärrä kukaan. On vähän sellainen tunne, että ei näissä tuulimylly jutuissa paljon ihmisten huolia kuunnella, oli suunnitelmia vielä tehdä tontilla kaikenlaisia korjauksia ja vähän uuttakin mutta nyt ei uskalla kuin odottaa että toteutuuko ne myllyjen tulo vai ei, jos joutuu lähtemään niin kaikki on ollut turhaa.

Toivoisin että tuulivoiman haitoista kerrotaisiin rehellisesti niinkuin ne on. Tiedän mitä se on, koska itse niistä kärsin. Mediassa ei kerrota mitään ja harvat uskaltavat kertoa omalla nimellään haitoista koska useat haukkuvat silloin hulluiksi, että ne vaan kuvittelee. Moni on joutunut muuttamaan kodistaan ja jokaisella myllyalueella useat ihmiset kärsivät mutta heidän ääntä ei kuulla, ei uskota tai ei vain välitetä. Raha tuntuu olevan tärkeämpää kuin terveys. Toivon todella, että Merikarvialle ei tule yhtäkään myllyä, että voin asua omassa kodissani. Koska myllyt häiritsevät jo naapurikunnankin puolelta niin niitä ei saa rakentaa yhtään lähemmäs!

Mielipide 11:

1 Tuulivoimahankkeen haitat.

Maisemahaitat ovat merkittäviä: Hankkeet tunkevat voimalla asutuksen ja maiseman keskelle 350-metrisiä vieraselementtejä pyörivine roottoreineen. Toteutuessaan tuulivoimaloista aiheutuu kohtuutonta haittaa rakennetulle ympäristölle sekä maiseman ja luontoarvojen vaalimiselle. Honkajärven perinnemaisema uhkaa tuhoutua lopullisesti. Haittoja aiheuttaa lisäksi voimaloiden lapojen välke- ja varjostus. Voimalat muuttavat myös dramaattisesti monien kotien ja lähimaisemaa, koska tuulivoimaloiden läheisyydessä olevilta kiinteistöiltä on suora näkymä tuulivoima-alueelle. Satakunnan Museon lausunnon mukaan kyseessä on merkittävä haitta. Honkajärven kylä ja kulttuurimaisema on osa maakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä.

Joutsenjärven lintutorni ja luontopolku Honkajärvellä, valtatie 8 läntisellä puolella, palautettiin lähiseudun asukkaiden ja kaikkien liikkujien iloksi virkistyskäyttöön Leader+ -hankerahoituksella vuosina 1997-1999. Alueelle rakennettiin pitkospuista vajaan kilometrin pituinen luontopolku ja laavu. Tuulivoimahanke kaikkine haittoineen uhkaa vaikuttaa negatiivisesti Honkajärven kulttuurimaisemaan, matkailuun, alueen väestöön, ihmisten terveyteen, elinoloihin, yleiseen viihtyvyyteen, luontoon, eläimistöön ja linnustoon. Toteutuessaan tuulivoimahanke aiheuttaa myös peruuttamattomat tuhot luonnolle, metsästykselle, laajat sienesteys ja marjastuspaikat tuhoutuvat lopullisesti. Onko otettu huomioon paikallishistoriallisesti merkittäviä kohteita kuten Kirkkokössin pesä ja Pöytäkanas? Esimerkiksi Pöytäkanalla sijaitsee suurista luonnonkivistä muodostuvat pöydät ja sängyt, joissa veljessodan aikana punaisia piilossa olleet asuivat. Tuulivoimapuistot vie kokonaisuudessaan valtavan ison maa-alueen, kun mukaan laskee tuulivoimalat, perustukset, huoltotieverkoston ja voimalinjat.

Esitän kriittisen mielipiteen Pyynevankankaan ja Kultakallioiden tuulivoimahankkeiden salassa tehtävästä valmistelusta ja vaillinaisesta tiedottamisesta. Harva kunnan asukas käy aktiivisesti lukemassa kunnan kotisivuilta kuulutuksia, saati ymparisto.fi sivustoa. Myöskään kaikki eivät tilaa Merikarvia-lehteä. Kuulutus hankkeiden valmistelusta on annettu kunnan kotisivuilla 18.1.2024. YVA-ohjelmasta voi esittää mielipiteitä ja antaa lausuntoja kirjallisesti. Ne on toimitettava viimeistään 19.2.2024. Kunnan asukkailla ollut yhteensä 32 päivää aikaa tutustua valtavaan lähdemateriaaliin viitteineen, kerätä kommentit, mielipiteet, organisoitua, tiedottaa, kerätä adressit ja laatia lakimiestason tekstiä edellyttävä vastine perusteluineen ympäristövaikutusten arviointiohjelmiaan. Tuulivoimahankkeet koskee kaikkia lähiseudun asukkaita ja vaikka YVA-lain kirjain täyttyy, minusta asiasta koskee jokaista 10km säteellä asuvaa asukasta ja jokaista pitäisi tiedottaa jokaista seudun asukasta esim. Kirjeellä postilaatikkoon tai suomi.fi viestillä sähköisesti samaan tapaan kuin muut julkisen hallinnon organisaatiot toimivat. Teknologisia esteitä laajemmalle ja avoimmemmalle tiedottamiselle ei ole.

Vaikka 32 päivän aikaikkuna kielii siitä, että hankkeen takana olevien tahojen etujen mukaista on runnoa YVA-prosessin vaiheet läpi mahdollisimman nopeassa aikataulussa minimaalisella vastustuksella. Sydäntalvi on tähän oivallinen aika, jolloin projektin vastustus kesäasukkaiden osalta on käytännössä nolla. Yksikään haastatteleman Honkajärven kylän kesäasukas ei ollut kuullutkaan vireillä olevista tuulivoimaprojekteista, joka puhuu selvää kieltä siitä, että tiedottaminen on epäonnistunut.

Vaikka kunnanjohtaja yleisötilaisuudessa vuolaasti kiitteli Ilmatar Merikarvia Oy:tä hyvästä tiedottamisesta kunnanhallituksen suuntaan, samaa ei voi sanoa seudun ympärivuotisten asukkaiden, kesäasukkaiden ja maanomistajien puolesta.

Tuulivoimaloiden haitat vakituksille asukkaille ja loma-asutukselle

Välkevaikutukset

Tuulivoimalat aiheuttavat välkevaikutuksia. Voimaloiden kokonaiskorkeuden kasvu vaikuttaa merkittävästi välkkeeseen voimaloiden roottoreiden kasvaessa. Tämä haittaa vakituisen asukkaiden elämää ja viihtyvyyttä etenkin tuulivoimaloiden muiden haittojen yhteisvaikutuksen vuoksi. Myös loma-asutuksen virkistyskäyttö kärsii häiritsevän välkkeen ja melun sekä maisemahaittojen vuoksi.

Meluhaitat

Tuulivoimalat tuottavat laajakaistaista ääntä, joka sisältää myös pieniä taajuuksia ja infraääntä. Infraääni tarkoittaa hyvin pienitaajuisia eli matalaa ääntä, jonka taajuus eli värähtelyjen lukumäärä sekunnissa on alle 20 Hz. Tuulivoimaloiden infraäänien on viime vuosien tutkimuksissa todettu vaikuttavan terveyteen. Osa tuulivoimatuotannon alueiden läheisyydessä asuvista asukkaista on kuvannut moninaisia elämänlaatua heikentäviä oireita, jotka he ovat yhdistäneet tuulivoimaloiden infraääneen (THL, 2024). Yleisimpiä kuvattuja oireita ovat päänsärky ja muut säryt, pahoinvointi, huimaus, uupumus, paineen tunne korvassa, tinnitus, korkea verenpaine ja rytmihäiriöt (THL, 2024). Muuttohaluukkuus alueelta kasvaa, jos siellä ei pysty asumaan normaalisti terveys- ja meluhaittojen vuoksi. Kuntaan ja tuulivoimaloiden alueelle ja juurelle jääviin kiinteistöihin voi olla vaikea saada uusia asukkaita. Suunnitellut tuulivoimayksiköt ovat kertaluokkaa isompaa kuin aiemmat lähiseudulla ja meluhaitatkin ovat siten kertaluokkaa isommat.

Tuulivoiman vaikutus luontoon ja ympäristöön

Alueilla on korkea, monipuolinen ekologinen laatu ja suojelullinen arvo. Uhanalaisten lajien esiintymisalueet ja suojeluvaraukset erityslajistoihin kuuluvat luonnon ydinalueisiin, mutta alueet ovat tärkeitä myös tavanomaisen metsälajiston levittäytymisen, liikkumisen ja populaatiodynamiikan kannalta. On vaarana, että tuulivoima-alueelle rakennettava tiestö ja infra

tulee vaikuttamaan lähde- ja pohjaveden laatuun heikentävästi. Tuulimyllyjen siivistä lähtevän jääneaineen vaikutuksia ei ole myöskään tutkittu.

4 Eläimistöön ja linnustoon kohdistuvat vaikutukset

4.1 Hankealue suurpetojen ja eläinsuojelulain näkökulmasta

Luonnonsuojelulain (9/2023 78 §) mukaan "luontodirektiivin liitteessä IV a mainitut eläinlajit -- ovat tiukkaa suojelua edellyttäviä eliölajeja. -- Tiukkaa suojelua edellyttävään eläinlajiin kuuluvien yksilöiden lisääntymis- tai levähdyspaikkoja ei saa hävittää eikä heikentää." Kyseinen luontodirektiivin liite IV(a) yksilöi suden (*Canis lupus*), ilveksen (*Lynx lynx*) ja karhun (*Ursus arctos*) tiukkaa suojelua edellyttävinä eläinlajeina. Myös kaikki Microchiroptera-alalahkoon (=pienlepakot) kuuluvat lepakkolajit mainitaan tiukkaa suojelua edellyttävinä. Kaikki Euroopassa tavatut lepakkolajit ovat kyseiseen lahkoon kuuluvia. Alueella on vuosien saatossa tehty useita havaintoja Liito-Oravista (*Pteromys volans*), karhuista, ahmoista, susista ja ilveksistä. Pistokokeen omaiset yksittäisinä päivinä tehdyt maastotyö luontoselvitykset ja rajalliset tutkimusmenetelmät ei kerro koko totuutta luonnon monimuotoisuudesta ja lajien kirjosta. Asiassa pitäisi kuulla ikänsä alueella asuneita, luonnossa liikkuvia metsästäjiä ja metsästyseuroja sekä riistavalvojia. Listattuja tutkimusmenetelmiä, perusteellisuutta ja havaintopäivien määrää tulisi tarkastella kriittisesti. Oikeellisten lopputulosten saamiseksi tutkimus tulisi suorittaa puolueettoman kolmannen osapuolen toimesta, jolla ei ole intressiristiriitoja tuulivoimahankkeen suhteen. Luontoarvot jääneet taka-alalle: Hankkeiden suunnittelussa luontoarvot ovat jääneet teknis-taloudellisten intressien jalkoihin. Kaavat on laadittu sen varaan, että hankkeille myönnettäisiin useita luontoa koskevia poikkeuslupia. EU:n luontodirektiivin 9 §:n Luonnonsuojelulain lisäksi lintudirektiivin artiklan 2 kohdan mukaan direktiiviä sovelletaan laajalti koskemaan hankealueilla esiintyvien direktiivilintujen pesiä, munia ja elinympäristöjä. On huomattava, että suojelu koskee myös yhtä ainoata yksilöä. Kiistakysymyksissä EU-direktiivit ovat kansallisten lakien yläpuolella. Luvan myöntämien tällaisille hankkeille on luontodirektiivin 9 § mukaan kielletty.

4.2 Linnustolle ja lepakoille aiheutuvat vaikutukset

Tuulivoimaloiden rakentaminen heikentää biodiversiteettiä, eli luonnon monimuotoisuutta elinympäristöjen eli habitaattien katoamisen tai pirstaloitumisen sekä eläinten alueelta pois siirtymisen myötä (Luonnonvarakeskus, 2023; Rinne, 2022). Lisäksi tuulivoimalat aiheuttavat lintujen kuolleisuutta sekä villieläinten välttelevää käyttäytymistä (Rinne, 2022).

Luonnonvarakeskus on tutkinut lintujen, lepakoiden ja maanisäkkäiden siirtymistä pois tuulivoimala-alueilta. Yksilöiden kokonaan tai osittain siirtyminen alueelta pois voi pienentää lajien populaatiokokoa, joka on erityisen haitallista uhanalaisille tai harvinaisille lajeille (Luonnonvarakeskus, 2023). Tutkimusten mukaan erityisesti talvehtivat ja muuttavat linnut välttävät tuulivoimaloita (Birdlife Suomi ry, 2009). Muita tutkittuja haittoja ovat lintujen soidinkäyttäytymisen muutokset, vähentynyt poikastuotto ja kasvanut poikaskuolleisuus (Luonnonvarakeskus, 2023). <https://riistalehti.fi/tutkimus-tuulivoimalat-karkottavat-riistaelaimia-kilometrien-paahan/>

Luonnonvarakeskuksen tutkimuksessa havaittiin lintujen, lepakoiden ja maanisäkkäiden siirtyvän alueelta pois 63-72% tutkituista tapauksista. Tutkimuksen mukaan kurjet ja pöllöt siirtyivät alueelta jopa viiden kilometrin päähän, samoin kanalinnut. Vesi-, varpus- ja petolintujen sekä kahlaajien suhteen havaittiin puolen kilometrin siirtymä tuulivoimala-alueelta.

Samoin lepakoiden raportoitiin siirtyvän jopa kilometrin päähän. Lepakoista on tehty havaintoja ainakin noin kahden kilometrin päässä hankealueesta. Myös lepakoiden suhteen on noudatettava lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittämisen ja heikentämiskieltoa.

Kaiken kaikkiaan tuulivoimalat aiheuttavat linnuille neljänlaisia haittoja: häiriön takia alueelta siirtymisen lisäksi törmäyskuolleisuutta, voimalan aiheuttamia estevaikutuksia ja jo edellä mainittua habitaattikatoa (Drewitt & Langston, 2006). Esimerkiksi maakotkat välttävät alueita, joilla on ihmistoiminnan aiheuttamaa melua, visuaalista häirintää tai ihmisten läsnäoloa, esimerkiksi tuulivoimaloita tai kesämökkejä (Perona, ym. 2019). Voimalat voivat aiheuttaa törmäyksiä erityisesti heikon näkyvyyden aikaan matkasta väsyneille ja tiheissä parvissa lentäville muuttolinnuille, mikäli voimalat sijoittuvat niiden muuttoreitille (Birdlife Suomi ry, 1997). Lisäksi isoilla päiväpetolinnuilla on haasteita tuulivoimaloiden pyörivien lapojen havaitsemisessa, mikä saattaa johtaa törmäykseen.

Maa- ja merikotkakantojen, kuten muidenkin pitkäikäisten lajien, elinvoimaisuuden kannalta haasteita ovat lajin matala poikastuotto ja yksilöiden hidas aikuistuminen (Drewitt & Langston, 2006). Kotkakannoilla vain muutama kuolettava törmäyminen turbiiniin voi johtaa dramaattiseen kannan pienenemiseen: pitkäikäisillä lajeilla aikuisten yksilöiden hengissä säilyminen on kannan kasvun ja säilymisen merkittävä edellytys (Tikkanen, Rytönen, ym., 2018).

Aikuisten yksilöiden kuolleisuuden pienikin kasvu (3-5%) voi pidemmällä aikavälillä kumuloitua merkittäväksi kannan pienenemiseksi (Tikkanen, Rytönen, ym., 2018). Suomen Punainen kirja (Hyvärinen ym., 2019) on Ympäristöministeriön ja Suomen ympäristökeskuksen Suomen lajien uhanalaisuusarviointi. Sen mukaan maakotka luokitellaan vaarantuneeksi lajiksi ja yksi sen uhanalaisuuden syy ja kannan uhkatekijä on nimenomaan häirintä ja liikenne (Hyvärinen ym., 2019). Toinen kannan uhkatekijä on rakentaminen, joka uhanalaisuusarvioinnin kriteereissä määritellään seuraavasti: "asutukseen, elinkeinoin, liikenteeseen ja virkistyskäyttöön liittyvä rakentaminen, tierakentaminen, rakentamiseen liittyvät maansiirrot ja läjitykset".

Sekä tuulivoimaloiden rakentaminen, että niiden toiminta aiheuttavat häiriöitä, kuten melua, valoa, tärahtelyä, ylläpitoliikennettä ja ympäristön muutoksia, jotka voivat jopa johtaa lajien siirtymiseen pois reviiriltään välittömästi (Drewitt & Langston, 2006; Tikkanen, Balotari Chiebao, ym., 2018). Reviiriltä siirtyminen merkitsee myös pesien hylkäämistä, joka saattaa puolestaan aiheuttaa merkittävää häirintää populaation lisääntymismenestykselle ja siten elinvoimaisuudelle (Tikkanen, Balotari-Chiebao, ym., 2018).

Kaiken edellä esitetyn perusteella voidaan todeta, että hankkeen aiheuttamat vaikutukset alueen poikkeuksellisen monipuoliseen eläimistöön on jo pelkästään lainsäädännöllisinkin perustein otettava huomioon hankkeen etenemisestä päätettäessä.

Taloudellinen näkökulma

Kiinteistöverot

Kiinteistöverotulot ovat vähäisiä, eivätkä ne siten voi olla ratkaisevan merkityksellisiä kunnan talouden kannalta. Tällaisen vähäisen määrän voi arvioida olevan korvattavissa muilla toimilla, esimerkiksi luontomatkailun kehittämisellä. Uusia vapaa-ajan rakennushankkeita ei käynnisty ainakaan entiseen tahtiin ja rakentamatta jääneistä ei kerry kiinteistöveroakaan. Lisäksi on huomattava, että tällaisista vapaa-ajan rakennushankkeista kertyy paljon dynaamisia vaikutuksia paikallisiin yrityksiin, kuten kauppoihin sekä rakennus- ja maanrakennusalan yrityksiin. Näin ollen tuulivoimahankkeella on selkeä negatiivinen vaikutus tästä eteenpäin tuloverokertymään. Lisäksi maa- ja metsätalouden harjoittaminen alueella vaikeutuu ja verotulot pienenee. Kiinteistöverokertymä vähenee vuosi vuodelta tehtävien vähennysten myötä, mikä reaalin tuotto 15 tai 25v kuluttua? Mikä taho kantaa vastuun tuulivoimayhtiön ajautuessa konkurssiin? Jääkö elinkaaren loppupäässä olevan kannattamattoman ympäristölle vaarallisen tuulivoimalan purkukustannukset kunnan vastuulle?

Tuulivoiman taloudellinen kannattavuus

Nykyään kovalla tuulella sähkön hinta on 0 senttiä per kWh ja tyyneellä säällä jopa 2 euroa per kWh. Nykyisissä olosuhteissa tuulivoiman taloudellinen kannattavuus on kyseenalaista. Alalla puhutaankin tuulivoiman kannibalisaatiosta, jolla tarkoitetaan sitä, että jokainen lisätuulivoimala heikentää tuulivoimalla tuotetun sähkön hintaa, koska se tuottaa markkinoille sähköä samaan aikaan muiden turbiinien kanssa. Tällöin tarjonta kasvaa ja sähkön hinta laskee. Ilmiö voimistuu tuulivoiman osuuden kasvaessa. Tämän johdosta tuulivoiman taloudellinen kannattavuus pidemmälläkin aikavälillä on kyseenalaista. Edelleen tuulivoimahankkeesta odotettaviin kiinteistöverotuloihin liittyy edellä kuvatuista syistä kasvanut luottoriski, eli tavoitellut kiinteistöverotulot voivat jäädä saamatta. Ennen kuin tuulivoimalla tuotetun energian varastointi onnistuu kustannustehokkaasti esim. litium-akustoon, vetyyn tai vesiallas+turbiini varastoon tai kaukolämpöverkkoon, kapasiteetin lisärakentaminen on valtion asettamien energiapolitiikan tavoitteiden kannalta kyseenalaista. Jo nykyisellä tuulivoiman kokonaiskapasiteetilla Suomessa on tuulisina päivinä riittävästi tuotantotehoa.

Taloudelliset vaikutukset suhteellisuusperiaatteen näkökulmasta

Lisäksi on huomattava, että arvioitu vuotuinen kiinteistöverotuotto ei ole kohtuullinen suhteessa niihin haittoihin, joita aiheutuu ainutlaatuihin luontoon tehtävästä hankkeesta, joka laajasti häiritsee ihmisten ja muiden luontokappaleiden elämää. Viranomaisen harkintavaltaa ohjaaviin oikeusperiaatteisiin kuuluu myös suhteellisuusperiaate. Tämän periaatteen keskeisenä sisältönä on, että viranomaisen toimien on oltava oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden. Toisin sanoen viranomaisen toimen on oltava asianmukainen, tarpeellinen ja oikein mitoitettu sen tavoitteen kannalta, johon kysymyksessä olevalla toimella pyritään.

Perustuslain 15 §:n mukaan jokaisen omaisuus turvattu. Tuulivoimala-alueen kiinteistöjen arvo tulisi laskemaan. Suomalaisen Aktia Kiinteistöväily Oy:n (2013) antaman lausunnon mukaan ”asuinkiinteistöjen arvo alenee keskimäärin kolmasosan tuulivoima-alueen lähivaikutusalueella eli 3 kilometrin säteellä”. Tuulivoimalat laskevat kiinteistön arvoa erityisesti maaseudulla (Fronde, ym. 2019). Saksalaisten selvitysten perusteella voimalat vaikuttivat erittäin negatiivisesti, jopa 23%, vanhojen ja maaseudulla sijaitsevien kiinteistöjen arvoon, mutta eivät niinkään kaupunkialueilla sijaitsevien kiinteistöjen arvoon (Fronde, ym. 2019). Tutkijat arvioivat, että maaseudulla arvostetaan erityisen paljon maisemaa ja hiljaisuutta, jonka suuret melua, liikettä ja väkettä tuottavat voimalat rikkovat (Fronde, ym. 2019).

Tuulivoimaloiden vaikutukset kuntatalouteen: Merikarvian tuulivoimahankkeet vaikuttavat negatiivisesti myös kuntatalouteen. Tuulivoimaloista saatujen kiinteistöverojen määrä vähentää valtion tukien määrää, osa kiinteistöveroista siirretään verohallinnon tiedon mukaan maakuntatasolle kattamaan sotepalvelujen kustannuksia. On jopa mahdollista, että maakuntauudistuksen myötä kunta menettää kokonaan voimaloiden kiinteistöverot. Voimaloiden kallein osa on konehuone, joka ei kuulu kiinteistöverotuksen piiriin, joten verotuloja kertyy huomattavasti kunnan arvioiteja vähemmän. Kun mukaan lasketaan vielä 2,5 % vuotuinen vähennys, poismuutosta aiheutunut verotulojen ja palvelujen tarpeiden väheneminen, kaikki yhdessä vaikuttavat negatiivisesti kuntatalouteen. Tästä esimerkkinä on naapurikuntamme Honkajoki, jonka talous on pahasti miinuksella tuulivoimaloiden kiinteistöveroista huolimatta. ”Honkajoki listattiin kriisikuntien joukkoon”, SK. 1.6.2019. Tuulivoimat eivät pelasta kuntataloutta Merikarviallaan, joten ei ole ainoatakaan syytä, miksi kunta pilattaisiin hyödyttömällä tuulivoimalla.

Hintalappu on myös kunnalle valtava: Hintalappu on yksittäisten ihmisten menetyksien ja kärsimyksien ohella myös kunnalle valtava ja peruuttamaton, koska seurannaisvaikutukset olisivat luontotuhon ohella väestön huonovointisuus, kaupan ja matkailun hiipuminen, kiinteistöveron rapautuminen, verotulojen väheneminen, työpaikkojen menetykset, maisema-alueiden ja terveellisen elinympäristön menetyksen myötä myös kunnan elinvoimaisuuden menetys. Näin ollen

tuulivoimahankkeissa voittajia ovat ainoastaan hankevastaavat, ulkomaalaiset työntekijät ja voimaloita valmistavat tahot. Myös korvauksia saavat maanomistajat ovat häviäjiä, koska moni heistäkin ja heidän perheenjäsenistään tulee altistumaan voimaloiden haittavaikutuksille. Toteutuessaan tuulivoimaprojektit aiheuttavat mittavia tappioita metsänomistajille, elinkeinoharjoittajille ja turvetuotannolle.

Useat kunnat ovat näistä syistä ajoissa ymmärtäneet hylätä tuulivoiman. Varoetäisyydet asutuksesta ovat liian löyhästi määritelty ja tuulivoimaprojekteja kaavaillaan liian lähelle ihmisasutusta. Järkevämpää olisi rakentaa tuulivoimapuistoja kauas ihmisasutuksesta esimerkiksi merelle.

Kunta menettää verotuloja, mikäli veroja maksavat asukkaat ja lapsiperheet päättävät muuttaa muualle tuulivoimaprojektin haitoista johtuen. Tuulivoimaprojektien edistäminen ei ole linjassa kuntastrategian kanssa. Kuntastrategiassa viitataan pyrkimykseen luoda edellytykset turvalliselle elämälle kunnassa, joka tunnetaan luovuudestaan, luonnostaan ja elinvoimaisuudestaan.

Tein 11.2.2024 ja 17.2.2024 pienellä otannalla ovelta ovelle kyselyn, jossa ilmeni, että ylivoimaisesti suurin osa kyselyn tavoittamista Honkajärven asukkaista ehdottomasti vastustaa Kultakallioiden ja Pyynevankankaan tuulivoimahankkeita. Kerätty adressi liitteenä.

Mielipide 12:

Koskien tuulipuistoalueita ja vedettäviä voimajohtoja. Maanomistajana olen tyytymätön hankkeista, joita firmat vievät omavaltaisesti eteenpäin. Toiminta on jopa röyhkeätä ja ylimielistä.

Tilaisuuksissa keskustellaan ainoastaan tuulipuistoista eikä linjoista sanallakaan. Pitää olla juristi, että osaa lukea rivien välistä, mitä tarkoitetaan.

Toteutuessaan tuulivoimaprojektit tuhoavat ainutlaatuista kasvillisuutta, sienet, marjat, pieneliöstö, sammaleet, monta eri lajia. Samoin linnut koskien kaikkia lintuja, myöskin riistalintuja, muita metsäneläimiä. Sekä kauniita kukkia, nevilla tuulella heiluvaa tupasvillaa, kanervia, suopursuja ym. Itse katselen mieluummin tuulella heiluvia puita, lintuja, riistaeläimiä kuin 350 m korkeita tuulivoimaloita ja 50 m leveitä aukkoja ja siellä seisovia metallipylväitä piuhoineen tavoittaen tähtitaivasta. Ei mieltä lämmitä; maaseutu tuhotaan sivullisten voimin. Mikä nyt tuhotaan, ei palaa koskaan ennalleen. Kysynkin, eikö olisi paras laittaa jäihin koko homma? Ja miettiä tarkemmin jatkotoimia.

Nämä tuulivoimafirmat ei tunnu ymmärtävän tai eivät halua ymmärtää lainkaan Suomalaista yksityismetsätaloutta. Olemmeko liian sinisilmäisiä, ettemme halua huomata yksityismetsiimme kohdistuvaa perustuslakimme vastaista uhkaa / toimintaa. Firmat luottaa siihen, että valppautemme tuulipuistoja / linjojen estämiseksi herpaantuu.

Suomalaiset eivät tarvitse vierasta isäntää päättämään yksityismetsien käytöstä jatkossakaan.

Valtion toimesta VAPO pakkolunasti, hävitti ja tuhosi kaikki muurainsuot. pilasi järvet ja joet turveliejulla. Nyt näille nevapohjille nousee niin sanottuja tuulipuistoja.

Mitä jätämme jälkipolville? Vihreät ovat hiljaa, ei enää puhuta hiilinieluista. Missä on Greenpeace? Järjenvastaiset esitykset pitää pystyä perustelemaan avoimesti.

Mielipide 13:

Kultakallioitten sähkönsiirto linja halkoo kahden metsätilan lävitse, mikä pirstouttaa metsätiloja entisestään, koska merikarvian korpimatin hanke tulee kanssa halkomaan monen metsätilamme

lävitse, mitä järkeä vetää ristiin rastiin linjoja, pilaamalla metsätalouden harjoittamista ja asumisviihtyvyyttä. Koko hankkeen saisi keskeyttää, tällä tavalla, ei ainakaan mistään hiilineutraalisuudesta voi puhua, mutta jos rahan kiima on liian iso, niin näiden kahden, kultakalliot, korpimatin sähkönsiirto pitäisi yhtenäistää. Ja mikä näissä huolestaa, kunnassamme on ennestään tuulivoimaa ja ne ovat tuoneet lähelle asuville terveys ongelmia, nii pieniä, kuin suuria terveys huolia. Erittäin suuri huolen aihe on turvallisuus, olemme saaneet lukea, että siipiä katkeilee, jäiden muodostuminen siipiin luo tapaturma vaaran, kuten myös tulipalo syttyminen ja etenkin kesällä syttyvä palo voisi olla tuhoisa, öljyvuoto pilaisi pohjavesiä, kuten siivistä irtoava materiaali. Tuulivoiman tuoma valomeri, välke, äänet, tämä on jo nyt kunnassamme huolen aihe entuurestaan, miksi lisätä tätä saastemerta.

Mielipide 14:

Viitaten diaarinumeroon VARELY/6660/2023 suosittelen käyttämään läntistä sähkönsiirtovaihtoehtoa (SVEB).

Mielipide 15:

Kultakallioiden tuulivoimala-alueen pohjoispuolella Peurainnevalle sijaitsee kaksi kalasääsken pesää, joista ainakin toisessa on pesintä ollut vuosittain. Yva-ohjelmassa tuleekin arvioida, miten mahdolliset voimat vaikuttavat sääskien saalistuslentoihin suoalueen lounaispuolelle Honkajärvelle ja Pitkäjärvelle.

Voimalan nro 6 välittömässä läheisyydessä sijaitsee viirupöllön pönttö, jossa viirupöllö on pesinyt. Tämä tuleekin ottaa huomioon mietittäessä voimalan nro 6 sijoittelua ja mahdollista rakentamista.

Mielipide 16:

Mielipiteeni koskee johtolinjaa, joka mahdollisesti vedetään kohti 400kv linjaa ja sitä pitkin arkkukalliolle.

Omistan tilan XXXX. Tila kuuluu luomukeruualueeseen. Toimitan alueelta luomumäntypuuta terveysjuoman raaka-aineeksi. Jos johtolinja vedetään pitkin ko. palstaa, kohtaan erityisen suuria taloudellisia tappioita. Raaka-aine on korjattava moottorisahalla, joten se työllistää tilan omaa väkeä runsaasti. 400 Kv linjan lounaispuolella oleva alue (mihin mahdollisesti linja tulisi) on pääasiassa nuorta metsää, josta luomupuuta ei ole vielä kerätty, mutta lähivuosina ensimmäinen sadonkorjuu on mahdollista. Jos alue pakkolunastetaan ja korjataan monitoimikoneilla, menetään huomattavan potentiaalin, jos verrataan siihen, että saan hoitaa alueen muutaman vuoden päästä tärkeän terveystuotteen raaka-aineeksi.